

Vybrané školské zařízení jako měkký cíl a možnosti zvýšení jeho zabezpečení

Jiří Kaňák

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Jiří Kaňák
Osobní číslo:	L22280
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Vybrané školské zařízení jako měkký cíl a možnosti zvýšení jeho zabezpečení

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši dostupných zdrojů k řešené problematice.
2. Zpracujte historicko-právní vstup do řešené oblasti.
3. Proveďte posouzení vybrané základní školy z pohledu zajištění její bezpečnosti.
4. Navrhněte opatření ke zvýšení bezpečnosti vybrané základní školy.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HOŠKOVÁ-MAYEROVÁ, Šárka; BEKESIENE, Svajone a BEŇOVÁ, Petra. *Securing Schools against Terrorist Attacks*. Online. Safety. 2021, vol. 7, issue 1. ISSN 2313-576X. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/safety7010013>.
2. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020*. III. Praha, 2017. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>.
3. NEVRKLA, Jakub; LAPKOVÁ, Dora; JENČKOVÁ, Klára; ŠTERNOVÁ, Tereza a ROŽEK, David et al. *Měkké cíle: identifikace, ohroženost a jejich ochrana*. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2019. ISBN 978-80-270-7066-4.
4. SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú. *Základy ochrany měkkých cílů – metodika*. Online. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>.
5. ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ [ÚNMZ]. *ČSN 73 4400, Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení*. Praha: Česká agentura pro standardizaci, 2016.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Kyselák, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 02. 05. 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na školská zařízení jako měkké cíle, poskytuje historicko-právní vhled do problematiky měkkých cílů, vysvětluje terminologii tohoto tématu, včetně dostupné literatury. Na příkladu Základní školy Hošťálková, na základě zúčastněného pozorování, dotazníkového šetření a polostrukturovaného rozhovoru s ředitelkou školy, analyzuje současná bezpečnostní opatření a následně navrhuje konkrétní kroky ke zvýšení bezpečnosti. Výstupy práce mohou sloužit jako inspirace jak pro samotnou ZŠ Hošťálková, tak pro další školská zařízení s obdobnými podmínkami.

Klíčová slova: amok, bezpečnost, měkký cíl, školské zařízení, Základní škola Hošťálková.

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on educational institutions as soft targets, providing a historical and legal insight into the issue of soft targets, explaining the terminology of this topic, and reviewing the available literature. Using the example of Hošťálková Elementary School, based on participant observation, a questionnaire survey, and a semi-structured interview with the school principal, it analyzes the current security measures and subsequently proposes specific steps to enhance security. The findings of the thesis may serve as an inspiration not only for Hošťálková Elementary School itself but also for other educational institutions with similar conditions.

Keywords: amok, security, soft target, educational institution, Hošťálková Elementary School.

Tímto bych rád vyjádřil své upřímné poděkování všem, kteří mě během psaní této bakalářské práce podporovali a byli oporou.

Velké díky patří mé rodině za jejich trpělivost, podporu a pochopení po celou dobu mého studia. Dále bych rád poděkoval paní ředitelce ZŠ Hošťálková, Mgr. Daně Černíkové, za ochotu a spolupráci při zpracování praktické části této práce.

Zvláštní poděkování náleží vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Janu Kyselákovi, Ph.D., za jeho cenné rady, odborné vedení a vstřícný přístup. Jeho ochota kdykoliv pomoci a poskytnout věcné doporučení pro mě byla neocenitelná.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 REŠERŠE DOSTUPNÝCH ZDROJŮ	13
1.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY, NORMY, METODIKY	13
1.2 ODBORNÁ LITERATURA	14
2 HISTORICKO-PRÁVNÍ VSTUP DO PROBLEMATIKY MĚKKÝCH CÍLŮ	16
2.1 MĚKKÝ CÍL A TVRDÝ CÍL	16
2.2 PRÁVNÍ RÁMEC A TERMINOLOGIE	17
2.2.1 Právní rámec.....	18
2.2.2 Základní pojmy	20
2.3 MĚKKÉ CÍLE A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ	23
2.3.1 Motivy útočníků na měkké cíle	23
2.3.2 Vybraná fakta k útokům na školách.....	24
2.3.3 Přehled útoků ve školských zařízeních v České republice.....	26
2.3.4 Přehled útoků ve školských zařízeních v zahraničí.....	28
3 DÍLČÍ ZÁVĚR	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
4 ZÁKLADNÍ ŠKOLA HOŠŤÁLKOVÁ JAKO MĚKKÝ CÍL	37
4.1 CHARAKTERISTIKA OBJEKTU ZÁKLADNÍ ŠKOLY HOŠŤÁLKOVÁ.....	38
4.2 POSOUZENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY HOŠŤÁLKOVÁ Z POHLEDU ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI.....	39
4.2.1 Popis budovy a jejího uspořádání	40
4.2.2 Postoje zaměstnanců školy k bezpečnosti.....	46
4.2.3 Polostrukturovaný rozhovor s ředitelkou Mgr. Danou Černíkovou.....	52
5 NÁVRH MOŽNOSTÍ ZVÝŠENÍ ZABEZPEČENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY HOŠŤÁLKOVÁ	53
5.1 PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST	53
5.1.1 Besedy pro žáky prvního stupně	53
5.1.2 Besedy pro žáky druhého stupně.....	54
5.1.3 Metodické školení pro zaměstnance školy	55
5.2 TECHNICKÉ PROSTŘEDKY A JINÁ OPATŘENÍ.....	56
5.2.1 Fyzická bezpečnost	57
5.2.2 Elektronické prvky	57
5.2.3 Mechanické prvky	58
5.3 NÁVRH SCÉNÁŘE CVIČENÍ SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	60
5.3.1 Účel cvičení.....	60

5.3.2	Cíl cvičení.....	60
5.3.3	Námět cvičení.....	60
5.3.4	Předpokládané činnosti cvičících	61
5.4	DISKUSE K DOSAŽENÝM VÝSLEDKŮM	62
ZÁVĚR.....		65
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		66
SEZNAM OBRÁZKŮ		72
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		73
SEZNAM PŘÍLOH.....		74

ÚVOD

Bezpečnost školských zařízení se v posledních letech stala klíčovým tématem jak na národní, tak mezinárodní úrovni. S rostoucím počtem útoků jsou školská zařízení vnímána jako jedny z nejohroženějších měkkých cílů vůbec. Tato bakalářská práce se věnuje problematice zabezpečení školských zařízení, přičemž jako modelový příklad byla zvolena Základní škola Hošťálková v okrese Vsetín, a to především z důvodu, že z uvedené obce pochází autor práce a současně zde žije.

Cílem práce je nejen teoreticky přiblížit problematiku zabezpečení školských objektů, ale především posoudit současnou úroveň zabezpečení Základní školy Hošťálková a také poskytnout konkrétní doporučení pro zvýšení bezpečnosti této školy. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se zaměřuje na rešerši dostupných zdrojů a dále poskytuje historicko-právní vhled do problematiky měkkých cílů, vysvětluje rozdíl mezi měkkými a tvrdými cíli a analyzuje právní rámec související s ochranou školských zařízení. V neposlední řadě se věnuje motivům útočníků a přehledu útoků na školská zařízení v České republice i zahraničí.

Praktická část práce se soustředí na konkrétní posouzení Základní školy Hošťálková jako potenciálního měkkého cíle. Popisuje charakteristiku objektu, analyzuje bezpečnostní opatření prostřednictvím zúčastněného pozorování a reflektuje postoje zaměstnanců školy k bezpečnostním otázkám. Významnou součástí je také polostrukturovaný rozhovor s ředitelkou školy, který přináší cenné informace o vnímání bezpečnosti z pohledu vedení školy. Na základě zjištěných skutečností práce představuje návrh možností zvýšení zabezpečení školy. Tento návrh zahrnuje preventivně výchovnou činnost zaměřenou na žáky i zaměstnance školy, organizaci možného scénáře cvičení složek integrovaného záchranného systému a technická opatření včetně fyzické bezpečnosti, elektronických a mechanických prvků. Diskuse k dosaženým výsledkům umožňuje reflektovat přínos navrhovaných opatření a zhodnotit jejich realizovatelnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REŠERŠE DOSTUPNÝCH ZDROJŮ

V úvodu práce je zpracována rešerše dostupných zdrojů. K výběru vhodné literatury byla využita rešeršní služba Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, tedy byl vytvořen jakýsi soupis vyhledaných informačních zdrojů, respektive soupis literatury k tématu. Mimo tuto rešeršní službu byla dohledána další vhodná literatura související s ochranou měkkých cílů. Mimo níže uvedené a popsané zdroje byly ke zpracování práce využity právní předpisy uvedené v kapitole 2.2.1 Právní rámec a další zdroje uvedené v závěru práce pod odstavcem „Seznam použité literatury“.

1.1 Právní předpisy, normy, metodiky

ČSN 73 4400, Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení

Tato norma stanovuje zásady a postupy pro minimalizaci rizika kriminality a antisociálního chování ve školách. Zaměřuje se na preventivní řízení bezpečnostních rizik, a to ve všech fázích – od plánování a návrhu stavebních úprav až po implementaci konkrétních bezpečnostních opatření. Norma řeší jak vnitřní, tak vnější perimetr škol. Upravuje režimové opatření nebo také fyzickou ostrahu škol. Popisuje posuzování rizik a při tomto mimo jiné zvláště rozebírá identifikaci, analýzu a hodnocení rizik související s bezpečností škol. Cílem normy je mimo jiné ztížení přístupu neoprávněných osob do školních objektů a areálů, eliminace míst vhodných k úkrytu, zlepšení osvětlení a vhodné architektonické řešení, které omezuje rizika a zvyšuje bezpečnost. (ÚNMZ, 2016)

Normu ČSN 73 4400 celkově autor bakalářské práce hodnotí jako čtivou, bez složitých či odborných pojmů tak, aby zacílila na zřizovatele, projektanty, vedení škol a další zainteresované osoby při zajišťování bezpečnosti ve školách, a přitom byla srozumitelná pro osoby, které se primárně nezabývají ochranou obyvatel.

Základy ochrany měkkých cílů – metodika

Metodika velmi čtivě uvádí čtenáře do problematiky ochrany měkkých cílů, vhodně popisuje, co to vůbec měkký cíl je nebo jak a proč souvisí s terorismem. Uvádí, jak se měkké cíle člení a každý z uvedených měkkých cílů krátce popisuje. Dále je v metodice přehledně znázorněna statistika o cílech teroristických útoků a způsobu provedení. Vcelku podrobně jsou v metodice rozebrány bezpečnostní prvky a jejich využití. Velmi zajímavá je

v metodice metoda detekce podezřelého chování. V závěru jsou součástí příloh jednoduše stanovené postupy, respektive doporučené reakce, na různé incidenty. (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016)

Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020

Koncepce v úvodu popisuje, co je měkký cíl a jak se klasifikuje, každý z jednotlivých příkladů krátce popisuje. Dále uvádí příklady útoků na měkké cíle v zahraničí, ale také v České republice (dále jen „ČR“), na což navazuje příloha, ve které jsou některé útoky na měkké cíle uvedeny. V koncepci jsou také uvedeny pilíře systému ochrany měkkých cílů v ČR. V závěru jsou poté uvedeny priority a návrhy opatření v souvislosti s ochranou měkkých cílů. (Ministerstvo vnitra ČR, 2017)

Vzhledem k tomu, že uvedená koncepce platí pro roky 2017-2020, byl autorem práce v uvedené věci kontaktován Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, přičemž ze strany vedoucího pracovníka Oddělení bezpečnostních hrozeb a krizového řízení Mgr. Martina Koňárika bylo v emailu ze dne 13. 02. 2025 odpovězeno, že principy uvedené v Koncepci jsou stále platné. Ministerstvo vnitra ovšem pracuje na vytvoření nového strategického/koncepčního dokumentu, který propojí oblasti boje proti terorismu (včetně ochrany měkkých cílů), extremismu a radikalizace. Důvodem je roztržičnost těchto souvisejících oblastí do několika separátních materiálů.

Další zde neuvedené právní normy, které souvisí s problematikou měkkých cílů jsou uvedeny níže v podkapitole 2.2.1 – Právní rámec.

1.2 Odborná literatura

Měkké cíle: identifikace, ohroženost a jejich ochrana

Kniha se zaměřuje na podrobnou analýzu problematiky měkkých cílů. Publikace se zabývá metodikami pro identifikaci těchto cílů, hodnotí jejich zranitelnost vůči různým druhům násilí a přináší komplexní přehled nejnovějších přístupů a strategií pro zvýšení jejich ochrany. Autoři rovněž poskytují praktická doporučení a konkrétní postupy, jak efektivně chránit měkké cíle, čímž kniha slouží nejen odborníkům z oblasti bezpečnosti, ale také širší veřejnosti, která se zajímá o otázky prevence a ochrany měkkých cílů. (Nevrkla et al., 2019)

Schools against Terrorist Attacks

Tento odborný článek publikovaný v roce 2021, v časopise Safety, se zaměřuje na opatření a strategie pro zajištění bezpečnosti školních zařízení před teroristickými útoky. Autoři analyzují různá rizika a potenciální zranitelnosti, kterým mohou školy čelit, a navrhuji účinná preventivní a ochranná opatření. Článek rovněž diskutuje o důležitosti připravenosti a kooperace mezi školními institucemi a bezpečnostními složkami, čímž přispívá k celkové diskuzi o ochraně veřejných míst a měkkých cílů. Zaměřuje se na bezpečnost základních, středních a mateřských škol ve městě Brno v ČR. Autoři analyzovali úroveň bezpečnosti těchto škol a zjistili, že i když mnoho z nich disponuje základními bezpečnostními prvky, systémové a organizační opatření jsou nedostatečná. (Hošková-Mayerová et al., 2021)

Psychologie masových vrahů: příběhy temné duše a nemocné společnosti

Kniha představuje hloubkovou analýzu psychologického profilu masových vrahů. Autor PhDr. Andrej Drbohlav se v ní zaměřuje na různé motivy a faktory, které vedou jednotlivce k páchání masových vražd, a zároveň poskytuje přehled vývojových prvků, jež mohou přispět k tomuto chování. Kniha zkoumá nejen individuální psychologické aspekty, ale také širší sociální a kulturní vlivy, které mohou formovat chování těchto pachatelů. PhDr. Drbohlav se v knize věnuje i detailnímu popisu několika konkrétních případů masových vrahů a analyzuje je z pohledu psychologie. Věnuje se také otázkám prevence a možnosti zásahů, které by mohly vést k odhalení potenciálních pachatelů dříve, než dojde k tragédiím. Autor v knize užívá velmi často odborné pojmy z oblasti psychologie. Odborné kapitoly jsou ovšem proloženy kazuistikou, ve které je popsáno mnoho masových útoků či vražd, což v celku staví knihu na pozici velmi čtivé i v řadách neoborné veřejnosti. (Drbohlav, 2015)

2 HISTORICKO-PRÁVNÍ VSTUP DO PROBLEMATIKY MĚKKÝCH CÍLŮ

Historie měkkých cílů sahá až do počátku věků. Zprvu se ovšem o těchto místech či objektech nehovořilo jako o měkkých cílech, ovšem již v období středověku, raného novověku, následných občanských válek a světových válek ve 20. století se civilní obyvatelstvo stalo obětmi vedlejších škod například při bombardování. Nejznámějším příkladem a pravděpodobně nejničivějším bombardováním měst lze uvést svržení atomových bomb na města Hirošima a Nagasaki v závěru druhé světové války. (Clancey, 2019)

Možností zvýšení zabezpečení měkkých cílů se začala společnost více zabývat v průběhu studené války, kdy se také ve větší míře rozšířil terorismus. Typickým příkladem je Mnichovský masakr během olympijských her v roce 1972 (Jabůrek, 2022). Ovšem zásadní zlom v ochraně měkkých cílů nastal zcela jistě po teroristických útocích z 11. září 2001, tehdy se ochrana měkkých cílů stala v podstatě globálním problémem. Teroristický útok z 11. září a následné další významné teroristické a bombové útoky v Iráku, Rusku, Španělsku nebo třeba v Indii, které jsou považovány za jedny z nejhorších teroristických útoků v historii změnily globální pohled na ochranu měkkých cílů a vedly k pravidelné realizaci a posilování bezpečnostních opatření při různých významných veřejných akcích (ČTK, 2007). V současnosti jsou měkké cíle v ohrožení nejen ze strany teroristických skupin, jejichž útoky jsou často předem promyšleny a naplánovány, ale jsou také cílem jednotlivců, realizujících masové vraždy i z jiných než politických či náboženských pohnutek.

2.1 Měkký cíl a tvrdý cíl

Pojem měkký cíl, v angličtině označován jako soft target, není nikde úplně přesně definován. Nicméně je tento pojem často používán komunitou zabývající se právě bezpečností obyvatel. V současné době bylo zpracováno již několik dokumentů, metodik či knih, ve kterých je tento pojem, někdy byť okrajově, zmíněn. Jedním z takových dokumentů je Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020, zpracovaná Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“) ČR, zde se o měkkém cíli hovoří jako o místě či objektu, kde se zpravidla vyskytuje větší množství osob a vždy s nízkou nebo žádnou ochranou proti napadení. Z objektů je na místě zmínit nákupní centra, stadiony sportovních akcí, divadla, kina, koncertní sály, restaurace, různé bary či diskotéky, různá komunitní centra, nemocnice, zábavní centra,

hotely, místa významných a vytížených dopravních uzlů a v neposlední řadě také, v této práci více rozebíraná, školská zařízení. (Ministerstvo vnitra ČR, 2017 s. 6, 7) Pod tímto širokým pojmem „školská zařízení“ si lze představit, jak je uvedeno v §7 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání: „*Druhy školských zařízení jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči*“ (Česko, 2004). Z míst mimo objekty mohou být za měkké cíle považovány místa různých demonstrací, sportovních akcí, průvodů, politických shromáždění, turistických a náboženských památek. (Ministerstvo vnitra ČR, 2017, s. 7)

Opakem pojmu měkký cíl je pochopitelně termín tvrdý cíl, který je v angličtině označován jako hard target. Tvrdé cíle nejsou přesným opakem od měkkých cílů nejen svým označením, ale především charakteristikou míst. Dokument Základy ochrany měkkých cílů – metodika, zpracovaný týmem Soft Targets Protection Institute, z.ú. pod vedením Ing. Zdeňka Kalvacha, pod záštitou MV ČR hovoří o tvrdém cíli jako o objektu či místě, který se pyšní vysokou ochranou a často střežením konkrétních bezpečnostních pracovníků. Byť se i v těchto objektech může nacházet větší množství osob, přes svoji vysokou ochranu je ale nelze zařadit do měkkých cílů. Příkladem lze uvést vojenské budovy jak ve vojenských újezdech, tak také mimo ně, některé budovy bezpečnostních složek, některé chráněné státní budovy, ale také dobře chráněné nebo střežené komerční či nestátní budovy. (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016, s. 6)

2.2 Právní rámec a terminologie

Termín měkký cíl je poměrně novodobý pojem a proto, jak již bylo nastíněno výše, je téměř nemožné uvést jednotný výklad tohoto problému. Měkké cíle jsou velmi často spojovány s teroristickými útoky a také celkově s bezpečností obyvatelstva a právní rámec dotýkající se problematiky měkkých cílů není výjimkou stejně jako terminologie používaná v ochraně obyvatelstva. Je ovšem na místě zmínit několik důležitých právních předpisů a základních pojmů, které se mohou vztahovat k ochraně měkkých cílů a bezpečnosti obyvatel jako takové.

V tuto chvíli se v ČR problematikou měkkých cílů zabývá Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám (k 1.7.2022 přejmenované na Centrum proti hybridním hrozbám), což

je odborné, analytické a komunikační pracoviště spadající pod MV ČR. Toto pracoviště vydalo již několik dokumentů, ve kterých jsou vymezeny základní termíny v oblasti ochrany měkkých cílů a jejich charakteristika. (Nevrkla et al., 2019)

2.2.1 Právní rámec

Právní normy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky je takzvaným základním kamenem právního systému ČR a je postaven na tom, že: „*Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana*“. Ústava ČR přímo neřeší ochranu měkkých cílů, ale poskytuje základní rámec pro fungování státu a ochranu práv a svobod občanů, což nepřímo souvisí s ochranou měkkých cílů. (Česko, 1992)

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR je po Ústavě ČR základním kamenem pro zajištění bezpečnosti státu a jeho obyvatel při krizových situacích a poskytuje základní rámec pro zajištění bezpečnosti státu, což zahrnuje i ochranu měkkých cílů. (Česko, 1998)

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, přímo nespecifikuje měkké cíle, věnuje se ovšem mimo jiné problematice terorismu, který přímo souvisí s ochranou měkkých cílů, jako závažného trestného činu ohrožujícího bezpečnost státu, občanů a mezinárodních organizací. Terorismus je definován jako úmyslné jednání směřující k vyvolání strachu, destabilizaci veřejného pořádku nebo donucení vlády, jiných orgánů veřejné moci nebo mezinárodní organizací k určitému jednání. Trestní zákoník se také věnuje dalším trestným činům souvisejícím s terorismem jako je třeba financování, podpora nebo propagace trestného činu. V obecné rovině trestní zákoník upravuje trestní odpovědnost fyzických osob a stanovuje tresty za jednotlivé trestné činy. (Česko, 2009)

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky upravuje opatření a organizaci k zajišťování obrany státu před vnějšími hrozbami. Tento zákon proto poskytuje komplexní rámec pro organizaci a zajišťování obrany ČR. Stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob k zajišťování obrany státu před vnějším napadením. Tento zákon je klíčový pro celkovou bezpečnostní politiku státu a zahrnuje několik důležitých aspektů, které mohou souviset s ochranou měkkých cílů. (Česko, 1999)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, definuje organizaci, řízení a koordinaci složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) při zásazích během mimořádných událostí (dále jen „MU“) či krizových situací. Tento zákon stanovuje povinnosti a spolupráci Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS“), Policie České republiky (dále jen „PČR“), Zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) a dalších zúčastněných subjektů při ochraně životů, zdraví a majetku osob. Tedy v případě zásahu při ohrožení měkkého cíle, ale i přípravy na takové ohrožení, postupují složky IZS právě podle tohoto zákona. (Česko, 2000a)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon), hraje důležitou roli v ochraně měkkých cílů, přestože se na ně nezaměřuje přímo. Tento zákon definuje systém krizového řízení v ČR a upravuje povinnosti orgánů veřejné správy, fyzických i právnických osob při zvládání krizových situací, které ohrožují životy, zdraví nebo majetek. Ochrana měkkých cílů je součástí krizového řízení, a tento zákon poskytuje rámec pro koordinaci a reakci na hrozby, které mohou měkké cíle ohrožovat. (Česko, 2000b)

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, upravuje organizaci, řízení a činnosti PČR v oblasti zajišťování veřejného pořádku, bezpečnosti a ochrany práv a svobod občanů. V ust. § 2 se hovoří o tom, že úkolem PČR je mimo jiné chránit bezpečnost osob a majetku a předcházet trestné činnosti, což zahrnuje prevenci teroristických útoků, násilí nebo jiných forem útoků na měkké cíle. V případě přímého zákroku proti útočníkovi či jinému pachateli policie disponuje řadou oprávnění od použití donucovacích prostředků nebo zbraně, přes zákaz vstupu na určitá místa až po omezení osobní svobody. (Česko, 2008)

Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, specifikuje prvky kritické infrastruktury a stanovuje kritéria pro jejich identifikaci a ochranu. Toto nařízení určuje odpovědnost za zabezpečení těchto prvků a zavádí opatření k prevenci a minimalizaci rizik, která by mohla ohrozit jejich funkčnost a bezpečnost. Řada prvků kritické infrastruktury je zcela jistě zároveň považována za měkké cíle. (Česko, 2010)

Normy a metodiky

Česká technická norma ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“. V článku 5, podkapitole 5.1 je stanoveno, že: *„Účelem této normy je preventivní řízení bezpečnostních rizik, k nimž může ve školách docházet a poskytnutí zásad a návrhů pro snižování rizika kriminality*

a antisociálního chování. “ Norma se velkou částí věnuje právě ochraně měkkých cílů se zaměřením na školská zařízení a pojednává o vnitřních i venkovních částech školských zařízení, popisuje umístění budov, rozvržení budov. Upravuje také okolní perimetr jako oplocení, bariéry, brány, vchody, vjezdy, parkoviště nebo se také věnuje terénním úpravám. (ÚNMZ, 2016)

Základy ochrany měkkých cílů – metodika zpracovaná týmem Soft Targets protection Institute, z.ú. pod vedením Ing. Zdeňka Kalvacha. Metodika se věnuje možnostem zodolnění měkkých cílů a věnuje se principům zabezpečení měkkých cílů, poměrně podrobně rozebírá bezpečnostní prvky a jejich využití, jako fyzickou bezpečnost, elektronickou bezpečnost nebo mechanické prvky. Metodika se také podrobně věnuje metodě detekce podezřelého chování. Přílohami uvedené metodiky jsou také doporučené reakce na různé incidenty. (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016)

Dokumenty a strategie

Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020 se komplexně věnuje měkkým cílům a popisuje, co lze zahrnout pod pojem měkký cíl. Dále uvádí příklady útoků na měkké cíle, popisuje současný stav k ochraně měkkých cílů v ČR nebo také rozebírá právní prostředí okolo ochrany měkkých cílů v ČR. Koncepce také stanovila především MV ČR jednotlivé úkoly k posílení ochrany měkkých cílů v ČR. (Ministerstvo vnitra ČR, 2017)

2.2.2 Základní pojmy

Aktivní střelec/aktivní útočník

Nebezpečná osoba, která má za cíl zranit či zabít co nejvíce osob. Ve většině případů nemá žádné zábrany a je schopný při tomto obětovat vlastní život. Často jde o jednotlivce, ale může se jednat o skupinu osob. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016, s. 2)

Aktivum

Cokoli, co má pro jednotlivce, organizaci nebo celou společnost nějakou hodnotu. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016, s. 2)

Analýza rizik

Proces identifikace, hodnocení a řízení potenciálních rizik, které by mohly ohrozit jednotlivce, organizaci nebo celou společnost. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016, s. 3)

Bezpečnost

Schopnost určitého systému odolávat vnitřním, ale také vnějším hrozbám. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016, s. 5)

Fyzická ochrana

Soubor technických nebo organizačních opatření zabraňujících nežádoucím činnostem. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016, s. 20)

Fyzická ostraha

Vyškolení bezpečnostní pracovník vykonávající fyzickou ochranu. (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016, s. 14)

Hrozba

Je potenciální riziko způsobení škody nebo jiných nepříznivých událostí a dopadů na jednotlivce, organizaci nebo společnost.

Index kriminality

Počet spáchaných trestných činů za zvolený časový úsek za určitém území či místě, přepočtený na 10 tisíc obyvatel. (ÚNMZ, 2016)

Masová vražda

Několikanásobnou vraždu, spáchanou na jednom místě a v jednom krátkém vymezeném časovém období. (Drbohlav, 2015, s.19)

Masový útok

Pokus o masovou vraždu, při které není usmrcen více než jeden člověk. (Drbohlav, 2015, s.19)

Měkký cíl

Místa či budovy s nízkým nebo dokonce téměř žádným zabezpečením a kde se v určitou dobu koncentruje větší množství osob. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016, s. 38)

Riziko

Pravděpodobnost vzniku nežádoucích událostí.

Školské zařízení

Tento pojem je definován v § 7 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., kde je uvedeno, že: „*Školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči*“. (Česko, 2004)

Terorismus

Organizované užití násilí nebo pohrůžky násilí s cílem vyvolat strach nebo zmatek mezi nezúčastněnými osobami, prostřednictvím kterého mají být splněny náboženské, politické nebo jiné ideologické požadavky. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016, s. 85)

Teroristická skupina

Jak je uvedeno v §129a trestního zákoníku, teroristickou skupinou je společenství alespoň tří trestně odpovědných osob s dělbou činností, plánovitostí a koordinovaností, přičemž je taková skupina zaměřena na páchání trestného činu teroristický útok podle § 311 tr. zákoníku nebo trestného činu teror podle § 312 tr. zákoníku. (Česko, 2009)

Tvrdý cíl

Jedná se vždy o dobře chráněné a střežené objekty a místa. V těchto objektech nebo místech se sice může koncentrovat větší množství osob, ovšem z důvodu své ochrany nejsou tato místa cíli útoků. (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016)

Vnitřní bezpečnost

Stav, při kterém je systém schopen odolávat hrozbám zevnitř.

Vnější bezpečnost

Stav, při kterém je systém schopen odolávat hrozbám zvnějšku.

Zranitelnost

Jde o vlastnost určitého aktiva, která vede k citlivosti na zdroj rizika a může vést k následku. (ÚNMZ, 2016)

2.3 Měkké cíle a školská zařízení

Za jeden z nejvíce ohrožených měkkých cílů jsou považovány právě školská zařízení, zejména tedy samotné školy, koleje, či různé univerzitní budovy. Toto je dáno několika faktory a to, že v těchto budovách útočník téměř nenarazí na překážku, která by ho zastavila. V řadách studentů či zaměstnanců školy s největší pravděpodobností nebude osoba, která je držitelem střelné zbraně pro svoji obranu. Dalším faktorem jsou pravidelné vyučovací hodiny, tedy pravidelnost, kdy se v budovách nachází nejvíce potenciálních obětí a je zde tedy velká koncentrace osob, především dětí. Dalším ne méně důležitým faktorem je zranitelnost dětí a velmi vysoká hodnota, kterou představují pro společnost. Před zahájením vyučování do budov škol vstupuje značné množství dětí, mezi nimi také zaměstnanců školy. Dále je na místě brát v potaz, že některé základní školy (dále jen „ZŠ“) otevírají dveře veřejnosti v době obědů. Ve všech těchto případech může útočník nepozorovaně vstoupit do budovy školy. (Hošková-Mayerová et al., 2021)

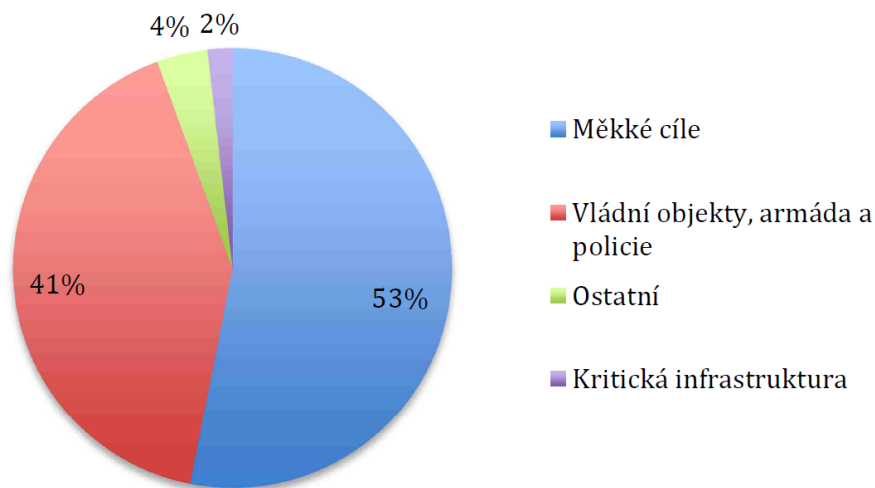
2.3.1 Motivy útočníků na měkké cíle

Termín měkký cíl je často spojován s terorismem, jelikož zejména objekty měkkých cílů jsou nejčastěji terčem terorismu, ovšem není to pravidlem. Takové objekty jsou často terčem i jinak motivovaných útoků. V případě útoků na školy může být útočníkem bývalý zaměstnanec, žák nebo rodič nebo může být takový objekt vybrán útočníkem čistě náhodou. Ve většině případů se ale jedná o útočníky, kteří školu navštěvují nebo ji alespoň v minulosti navštěvovali. Z tohoto je tedy zřejmé, že se do budovy snadno útočník dostane a budovu navíc velmi dobře zná. (Nevrkla et al., 2019, s. 43) V případě zaměstnanců, žáků nebo rodičů, kteří se cítí být ze strany školy nebo vedení školy, jakkoliv poškozeni mohou tyto problémy řešit právě útokem na školu. V některých případech takový útočník jedná s úmyslem zranit, či zabít co nejvíce osob. O takovém útočníku hovoříme jako o aktivním útočníku, či případně aktivním střelci. Snahou aktivního nebo jinak také označovaného šíleného střelce je usmrtit co nejvíce osob. Často nejsou schopni vyjednávat, nehodlají se vzdát a v případě většího odporu páchají sebevraždy. V některých případech jsou cílem útočníka pouze určité osoby či osoba, takový útočník již není označován jako šílený střelec. (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016)

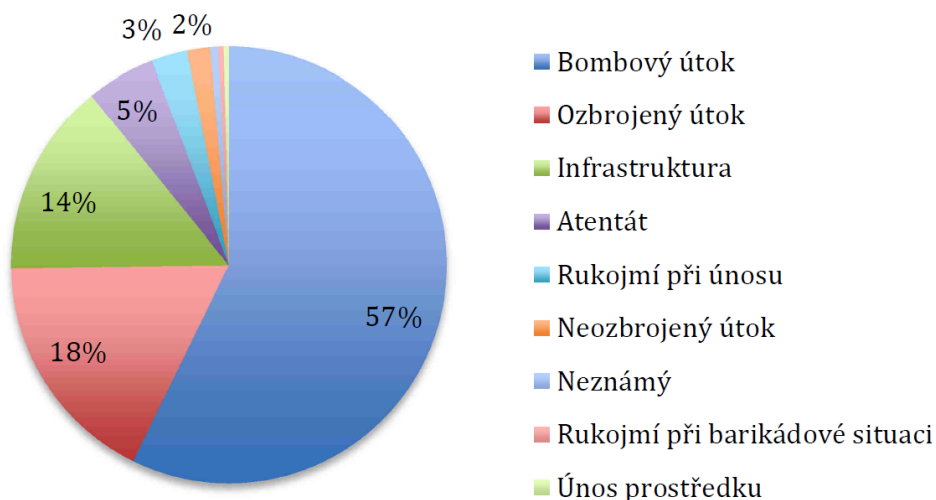
2.3.2 Vybraná fakta k útokům na školách

Jak je uvedeno v odborném článku „Securing Schools against Terrorist Attacks“ útoky na školy, či jiná školská zařízení od roku 2000 přibývaly až do roku 2012, kdy začaly klesat. Od uvedeného roku 2000 až do roku 2017 mělo být v souvislosti s útokem na školské zařízení usmrceno 2176 studentů, či zaměstnanců škol a 7466 mělo být zraněno, přičemž nejčastějším útokem byl bombový útok. (Hošková-Mayerová et al., 2021)

V dokumentu Základy ochrany měkkých cílů – metodika, zpracovanou týmem Soft Targets Protection Institute, z.ú. (STPI) pod vedením Ing. Zdeňka Kalvacha je uvedeno, že v Evropě v období od roku 1998 do roku 2014 byly nejčastějším cílem teroristických útoků měkké cíle (Obrázek 1) a nejčastějším typem teroristických útoků bombový útok (Obrázek 2).

Obrázek 1 Cíle teroristických útoků (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016, s. 8)

Obrázek 2 Typy teroristických útoků (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016, s. 8)

Podle PhDr. Andreje Drbohlava jsou masové útoky na školách nejrychleji rostoucím trendem masových vražd po celém světě. Ve Spojených státech amerických (dále jen „USA“) se má jednat o 34 % všech masových vražd spáchaných na veřejnosti. (Drbohlav, 2015, s. 133)

Drbohlav (2015, s. 18) dále uvádí „Vybraná fakta o masových útocích na školách:

- 95 % masových střelců na školách několik let rozvíjelo představu, jak někoho poškodí, zraní nebo zavraždí.
- 81 % masových střelců na školách se o svém záměru vraždit někomu před útokem svěřilo.
- 78 % masových střelců na školách mělo sebevražedné myšlenky nebo se již pokusilo o sebevraždu.
- 49 % masových vražd na školách se stalo na základní škole.
- 71 % pachatelů masových útoků na školách udávalo přesvědčení, že je pronásledováno, šikanováno, vydíráno, opakovaně napadáno nebo zraněno. Zpětná vyšetřování prokázala nějakou z forem viktimizace pouze u 19 % z nich.
- 63 % masových střelců na školách nevykazovalo žádné problémy nebo poruchy chování spojené se školou.

- *83 % bylo známo tím, že se velmi obtížně vyrovnává s obtížemi, neúspěchem a ztrátou.*“

(Drbohlav, 2015, s. 18)

2.3.3 Přehled útoků ve školských zařízeních v České republice

Chomutov, Gymnázium, 1 zranění, chladná zbraň

V pondělí dne 26.9.2011 okolo 08:30 hodin vstoupil patnáctiletý student do budovy Gymnázia v Chomutově, před budovou školy si na obličej nasadil masku. Vybaven nožem a paličkou na maso vstoupil do budovy. Jendou z prvních osob, kterou potkal byla sekretářka školy, kterou ihned napadnul paličkou na maso. Ženu několikrát udeřil do hlavy, následně byl zneškodněn ředitelem a školníkem gymnázia. Sekretářka byla s lehkým zraněním ošetřena v místní nemocnici. Při útoku měl mladík křičet, že jde o teroristický útok. (Šebestová, 2011) Vzhledem k věku 15 let byl již v té době mladík trestně odpovědný. Kriminalisty byl posléze obviněn z provinění těžké ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku, ve stádiu pokusu podle § 21 tr. zákoníku a z provinění nebezpečné vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku. V dubnu roku 2012 soud mladíka z uvedeného odsoudil s podmíněčným odkladem výkonu trestu. (Kůs, 2012)

Žďár na Sázavou, Střední obchodní škola, 1 oběť, chladná zbraň

Okolo 07:30 hodin dne 14. října 2014 vstoupila psychicky nemocná Barbora Orlová do budovy Střední obchodní školy ve Žďáru nad Sázavou, společně se vcházejícími studenty vstoupila do šaten studentů, kde nožem napadla dvě dívky. Útok se pokusil zabránit tehdy 16letý student školy, Petr Vejvoda, kterého záhy Orlová bodla do srdce. Na následky zranění chlapec útok nepřežil. Na místě Orlová nožem zranila dvě dívky. Ke škole vzápětí dorazilo několik policejních hlídek, policejní vyjednavac nebo třeba také zásahová jednotka. Útočnice byla zneškodněna policisty pomocí taseru. V dubnu roku 2015 došlo k zastavení trestního stíhání Barbory Orlové z důvodu, že byla v době činu nepříčetná, což vyplynulo z posudků znalců z oboru psychiatrie. Soud následně nařídil umístění obžalované v Ústavu pro výkon zabezpečovací detence. I přes odvolání proti rozsudku a následných několik žádostí o přeražení z detenčního ústavu, zde Orlová nadále zůstává umístěna. (Bárta, 2019) Zabezpečovací detence je nejpřísnější druh ochranného opatření sloužící k ochraně společnosti před zvláště nebezpečnými duševně nemocnými osobami, u kterých je vyloučen bezpečný pobyt na svobodě a ochranné léčení u nich není dostatečné. Jsou zde proto

umístěny osoby se závažnými psychickými poruchami, kteří nejsou schopni pobytu na svobodě. (Vězeňská služba České republiky, ©2024)

Praha 4 - Michle, Střední odborné učiliště, 1 oběť, chladná zbraň

Dne 31.3.2022 před polednem zaútočil 19letý Jaroslav Řehák na svého učitele mačetou, ten útok nepřežil. Řehák byl studentem Středního odborného učiliště v Praze 4 – Michle, v budově této školy také došlo k napadení. Řehák, do té doby vzorný student, měl s obětí, tedy svým učitelem, neshody, které se rozhodl vyřešit hrůzným činem. Uvedeného dne přišel do kabinetu svého učitele, nacházející se ve čtvrtém patře budovy školy, s mačetou v ruce a svého učitele touto mačetou napadnul. Celkem mu zasadil 15 sečných a bodnořezných ran převážně do oblasti hlavy a krku a tímto mu způsobil zranění neslučitelná se životem. Následně Jaroslav Řehák z místa utekl oknem, přičemž byl zadržen policisty necelou hodinu po činu. (Jadrná, 2022) Kriminalisté Řeháka obvinili ze zvláště závažného zločinu vražda podle § 140 tr. zákoníku, soud posléze uznal obžalovaného Řeháka vinným a uložil mu nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 12 let. Proti rozsudku se odvolal státní zástupce, který považoval trest za příliš mírný. V odvolacím rozsudku pražský vrchní soud vyhověl státnímu zástupci a Řehákovi uložil nepodmíněný trest odnětí osobní svobody v trvání 14 let. (Bádal, 2023)

Obrázek 3 Jaroslav Řehák při projednávání obžaloby (Prchalová, 2022)

Praha – Staré Město, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 15 obětí, střelná zbraň

Ve čtvrtek 21.12.2023 ve 13:23 hodin vstoupil student uvedené univerzity 24 letý David Kozák do hlavní budovy Filozofické fakulty univerzity Karlovy na nám. Jana Palacha v Praze, poté vyjel do 4. patra, kde se v prostorách záchodů připravoval ke svému útoku.

S sebou do budovy vnesl útočnou pušku AR-15 opatřenou optickým zaměřovačem. Před 15. hodinou Kozák zahájil střelbu v uvedené budově a postupně se přesunul na venkovní balkón odkud pálil do osob vybíhajících z budovy fakulty a kolemjdoucích turistů. Po 16. hodině policie informovala veřejnost o tom, že došlo k eliminaci útočníka, který měl sám spáchat sebevraždu. Při střelbě přišlo rukou útočníka o život 14 osob, z toho jedna oběť zemřela ve zdravotnickém zařízení na následky střelných poranění, 25 osob bylo zraněno, z toho několik velmi vážně. Poslední 15. obětí byl sám útočník, který spáchal sebevraždu. Střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy je čtvrtou nejhorší střelbou na školách v Evropě za posledních 15 let. (ČTK, 2023)

Obrázek 4 Studenti fakulty ukrytí na římsě budovy (Hanley a Bauerová, 2023)

2.3.4 Přehled útoků ve školských zařízeních v zahraničí

Erfurt, Německo, 16 obětí, střelba.

Dne 26.4.2002 došlo v Německém městečku Erfurt k masové vraždě, při které přišlo o život 16 osob. Tehdy 19letý student Robert Steinhäuser ozbrojen brokovnicí a pistolí vstoupil uvedeného dne do budovy gymnázia, přes hlavu měl nataženou kuklu a procházel postupně školu. V každé třídě, do které vstoupil, měl zastřelit pouze učitele. Podle výpovědi žáků je neměl nijak ohrožovat, vždy cílil pouze na učitele, přesto ovšem usmrtil dva studenty střelbou skrz zamčené dveře. Takto se mu v průběhu 19 minut podařilo usmrtit 13

pedagogických pracovníků, 2 studenty a jednoho ze zasahujících policistů, následně sám uzamčen jedním z učitelů v jedné ze tříd spáchal sebevraždu. Důvodem Steinhäuserového hrůzného činu měla být pomsta za vyloučení ze školy, ke kterému mělo dojít poté co Steinhäuser předložil jako omluvu své absence zfalšované lékařské potvrzení. Střelba začala přibližně v 11:05 hodin. Již 5 minut poté na místo dorazila první hlídka policie. Právě po této hlídce Steinhäuser vystřelil z okna, jednoho z policistů zasáhl do hlavy a smrtelně ho zranil. (Drbohlav, 2015, s. 137)

Kauhajoki, Finsko, 11 obětí, střelba

Dne 23. září 2008 došlo k jedné z nejhorší masové vraždy ve škole v historii Finska. Tehdy dvaadvaceti letý student Matti Juhani Saari okolo 10:40 hodin zdejšího času vstoupil do budovy univerzity aplikovaných věd ve městě Kauhajoki v západním Finsku, vybaven samonabíjecí pistolí zn. Walther P22, v ráži .22 long range (tzv. malorážková ráže) a Molotovovými koktejly. Saari maskovaný kuklou u vstupu několikrát vystřelil ze své pistole po školníkovi, tento na rozdíl od dalších útok přežil. Následně Saari vstupoval postupně do několika učeben, kde střílel po studentech. Podle očitých svědků měl Saari přistupovat k jednotlivým studentům či jejich tělům a každého zvlášť střelil. V několika učebnách založil požár, který později velmi znesnadnil identifikaci těl obětí. Saari v budově univerzity usmrtil osm studentek, jednoho studenta a jednoho učitele. Jedna studentka byla s vážným střelným poraněním hlavy transportována do místní nemocnice, kde prodělala dvě operace a přežila. Dalších deset osob bylo lehce zraněno. Usmrceným studentům bylo okolo 20 let, pedagogickému pracovníkovi bylo 50 let. Své běsnění ukončil sám Saari a to vlastní rukou, kdy se střelil do hlavy, čímž chtěl spáchat sebevraždu. Na místě ovšem přežil a se střelným poraněním hlavy byl stejně jako jedna z obětí převezen do nemocnice, kde ale krátce na to zemřel. Policie našla dva dopisy, ve kterých Saari jako motiv popisuje, že nenávidí lidskou rasu, a že střelbu plánoval od roku 2002, tedy šest let. (NBC News, 2008)

Obrázek 5 - Univerzita aplikovaných věd Seinäjoki (The Telegraph, 2008)

Winnenden, Německo, 15 obětí, střelba.

Dne 11. března 2009 vstoupil sedmnáctiletý Tim Kretschmer ozbrojen pistolí do ZŠ ve městě Winnenden v Německo, do které v minulosti docházel. V budově školy prošel několik tříd, ve kterých postupně usmrtil 12 lidí, jednalo se o 3 učitele a osm studentů, až na jednu osobu se jednalo o ženy. Dalších sedm osob bylo zraněno vystřelenými projektily, opět se jednalo pouze o ženy. Po tomto opustil budovu školy, venku usmrtil další osobu a unesl vozidlo s řidičem. Následně poručil řidiči odvézt ho do 40 kilometrů vzdáleného města Wendlingen, kde měl pravděpodobně v plánu zaútočit na další škole. Při pronásledování policií se ovšem nechal vysadit u autosalónu, kde zastřelil prodejce a v průběhu následné přestřelky s policií obrátil zbraň proti sobě. Kretschmer při svém běsnění usmrtil 15 osob, včetně sebe. (Sackmann a Leske, 2009) Podle názorů mnoha lidí měl být Kretschmer ovlivněn a motivován masovou vraždou v Alabamě v USA, kdy Michael Kenneth McLendon zavraždil den před Kretschmerovým útokem 10 osob, čemuž se měla německá média v předvečer Kretschmerova útoku značně věnovat. (Drbohlav, 2015, s. 139)

Parkland, Florida, USA, 17 obětí, střelba

Dne 14. 2. 2018 ve 14:19 hodin místního času v městě Parkland v USA dorazil Nikolas Cruz, ozbrojen puškou AR-15, municí a kouřovými granáty, k budově střední školy Marjory Stoneman Douglas, jednalo se o bývalého, tehdy 16letého, studenta uvedené školy. Cruz nejprve spustil požární poplach. Poté co začali studenti a učitelé opouštět třídy zahájil střelbu do davu osob. Střelba začala v 14:21 hodin, tři osoby zastřelil již před budovou, 12 osob

v jedné z vyučovacích budov, další dvě osoby následně podlely svým střelným zraněním v nemocnici. Již ve 14:28 hodin, tedy 7 minut po zahájení střelby Cruz nepozorovaně odchází z budovy spolu s dalšími evakuovanými osobami. Zadržen byl policisty asi hodinu po incidentu několik kilometrů od školy. V době střelby se jednalo o nejsmrtelnější střelbu na škole od roku 2012. Tento útok překonala masová vražda na ZŠ v Uvalde v Texasu, kde střelec usmrtil 21 osob, převážně dětí ve věku od 7 do 10 let. (BBC, 2022) Vrah Nikolas Cruz byl dne 13. 10. 2022 odsouzen k doživotnímu trestu odnětí svobody poté co tři členové poroty hlasovali pro ušetření Cruzova života. V téměř každém státě, kde se uplatňuje trest smrti se k takovému trestu vyžaduje jednomyslný verdikt poroty. (DPIC, 2022) Stát Florida je jednou z 31 států USA, kde se stále praktikuje trest smrti. (Avetour, © 2024)

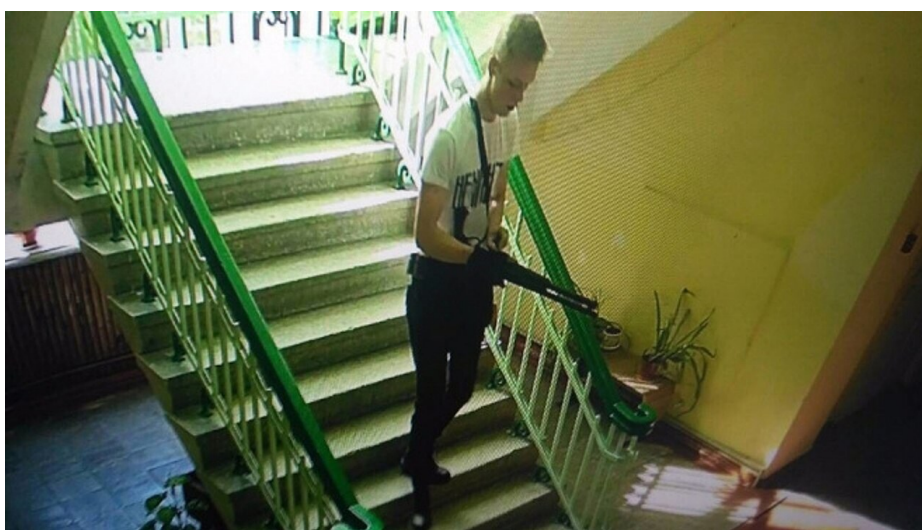

Obrázek 6 Střelec Cruz před vyslechnutím doživotního trestu (Sullivan a Allen, 2022)

Kerč, Ukrajina, 21 obětí, střelba

Teprve osmnáctiletý Vladislav Igorjevič Rosljakov, jenž byl žákem čtvrtého ročníku polytechnické střední školy v Kerči se více než měsíc připravoval na masovou vraždu na uvedené škole. Přibližně měsíc před svým hrůzným činem si legální cestou opatřil zbrojní průkaz a následně si zakoupil pumpovací brokovnici s pistolovou rukojetí a zhotovil nejméně dvě bomby. Několik dnů před činem zakoupil také údajně 150 kusů brokového střeliva. Dne 17. října 2018 se dvěma černými batohy, ve kterých měl zbraň, střelivo, zhotovené bomby a Molotovův koktejl vstoupil Rosljakov zadním vchodem do budovy polytechnické školy, kterou navštěvoval. Nejprve se vydal do prostor jídelny, kde umístil jednu z jím sestavených bomb a následně vystoupal do druhého patra ke kanceláři ředitele,

následně začal bezmyšlenkovitě pálit do osob, které náhodně potkával na chodbách. Střelba trvala přibližně patnáct minut, došlo také k výbuchu jedné z nastražených bomb. Svojí střelbou Rosljakov připravil o život na místě 20 osob, další osoba na následky střelných zranění zemřela v nemocnici. Při výbuchu hřebíkové bomby nastražené ve školní jídelně bylo zraněno přibližně dalších 70 osob. Poslední 21. obětí byl útočník Rosljakov, který střelbou sám ukončil svůj život ve školní knihovně. Mezi oběťmi bylo 14 studentů, z toho 10 chlapců a 4 dívky. (Pešek, 2021)

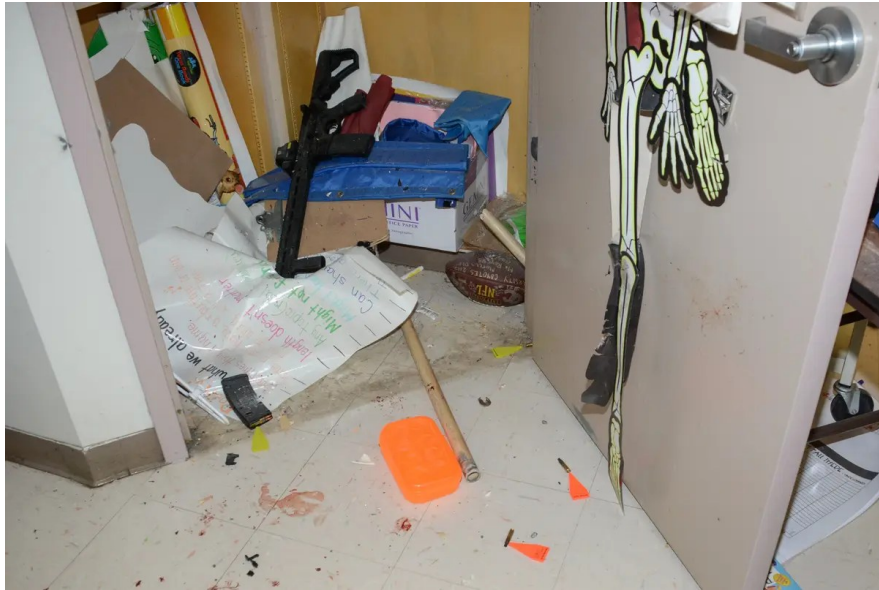

Obrázek 7 Střelec Rosljakov zachycen bezpečnostní kamerou (Pešek, 2021)

Uvalde, Texas, USA, 22 obětí, střelba.

Dne 24. 5. 2022 krátce po 11. hodině dopoledne tehdy čerstvě 18letý mladík Salvador Ramos postřelil v místě svého bydliště do hlavy svoji babičku, která utekla přes ulici a dokázala si zavolat pomoc. Tato byla následně letecky transportována do nemocnice a přežila. Po tomto Ramos odjel vozidlem k ZŠ Robb ve městě Uvalde, kde s vozidlem havaroval. Okolo 11:30 hodin vstupuje Salvador Ramos vybaven puškou AR-15 a 315 náboji do budovy ZŠ v městě Uvalde v Tesaxu a ozývají se první výstřely. Již 5 minut po začátku střelby vstupují do budovy školy první tři policisté, za další minutu již bylo v budově školy osm policistů, několik z nich ozbrojeni dlouhými zbraněmi. Přestože dorazili policisté na místo téměř ihned, podařilo se útočníka eliminovat až přibližně ve 13:06 hodin, tedy více než 1,5 hodiny od prvních výstřelů. Salvador Ramos vystřelil celkem 142 nábojů, z toho údajně více než 100 v prvních čtyřech minutách svého běsnění. (Jacobo a El-Bawab, 2022) Do dnešního dne se nedokázala objasnit motivace Ramose a důvod jeho střelby, při kterém zemřelo 19 dětí ve věku od 7 do 10 let a dvě učitelky. Celkem tedy zemřelo 22 osob, včetně útočníka. Útok

na ZŠ v Uvalde je jednou z nejhorších masových střelb na školách v USA v historii. (Urbanová, 2022)

Obrázek 8 Zbraň masového vraha Salvadora Ramose (Despart, 2023)

3 DÍLČÍ ZÁVĚR

V úvodu práce byla zpracována literární rešerše dané problematiky, ve které byly popsány stěžejní zdroje práce. Jako zcela zásadní při ochraně měkkých cílů autor práce vnímá „ČSN 73 4400, Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“, která se komplexně zabývá ochranou školských zařízení. Dalším stěžejním dokumentem, podle kterého lze zvýšit bezpečnost měkkého cíle je „Měkké cíle: identifikace, ohroženost a jejich ochrana“, zpracovaná Mgr. Nevrlou a kolektivem. V neposlední řadě byly vysvětleny pojmy v oblasti ochrany měkkých cílů a zcela pochopitelně byl blíže přiblížen pojem „Měkký cíl“, což je objekt nebo místo, kde se v určitou dobu vyskytuje větší počet osob a zároveň disponuje velmi malou nebo žádnou ochranou proti napadení. Takové místa jsou často terčem teroristických nebo jiných násilných útoků. Mezi měkkými cíli byly vyzdvihnuty školské zařízení, kde nespádají pouze samotné školy, ale také školní, či univerzitní jídelny, zařízení pro ústavní nebo ochrannou výchovu a mnoho dalších objektů souvisejících se vzděláváním. Tyto objekty jsou často terčem osobně motivovaných útočníků, kteří navíc ve většině případů školu navštěvují nebo navštěvovali a takový objekt proto velmi dobře znají. V práci byl také představen právní rámec dotýkající se problematiky měkkých cílů. Z této kapitoly je na místě vyzdvihnout zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který upravuje skutkovou podstatu trestných činů týkajících se terorismu a sankce za tyto trestné činy. A dále také zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Právě zákony číslo 239 a 240 z roku 2000 v podstatě přímo souvisí s ochrannou měkkých cílů, jelikož právě podle těchto zákonů budou postupovat složky IZS při zásahu, ale také při cvičeních zaměřujících se na ochranu měkkých cílů, ale i další dotčené subjekty. Vzhledem k tomu, že napadení měkkého cíle téměř vždy souvisí s násilím je potřeba vyzdvihnout také zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, který především stanovuje oprávnění policistů, které jsou doplněny dalšími interními předpisy ve formě „Pokynů policejního prezidenta“, které například upravují samotný postup na místě zásahu. Na místě je také jistě zmínit koncepci ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020, schválená vládou České republiky, která stanovila základní rámec pro posilování bezpečnosti měkkých cílů. Po uplynutí platnosti této koncepce nebyl dosud zveřejněn nový strategický dokument, který by navazoval na předchozí opatření, proto může absence aktualizované koncepce vést k určité nejistotě ohledně budoucího vývoje bezpečnostních opatření a priorit v této oblasti.

Především pro zajímavost a zvýšení čtivosti práce byly v závěru teoretické části uvedeny vybraná fakta k útokům na školách a příklady útoků na školách jak v ČR, tak také v zahraničí. PhDr. Drbohlav mimo jiné ve své knize uvedl alarmující fakt, že: „81 % masových střelců na školách se o svém záměru vraždit někomu před útokem svěřilo“, ale také další fakta o chování, které mohou masovým útokům na školách předcházet. Proto nesmí být takové chování ze strany pedagogických pracovníků přehlíženo. V úplném závěru jsou popsány vybrané útoky na školy. Nejhorší masový útok nebo spíše masová vražda na škole v ČR byla spáchaná v prosinci 2023 v budově Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kde tehdejší student střelnou zbraní zavraždil 14 osob, dalších 25 osob zranil, z toho několik velmi vážně, následně při zásahu policistů spáchal sebevraždu.

Na teoretickou část bakalářské práce navazuje praktická část, ve které bude následně představeno vybrané školské zařízení, v tomto konkrétní případě se jedná o ZŠ Hošťálková, nacházející se v okrese Vsetín, ve Zlínském kraji. Následně bude analyzováno stávající zabezpečení této ZŠ z pohledu ochrany měkkých cílů a navrženo možné zlepšení zabezpečení. Jak již bylo nastíněno v teoretické části práce, školská zařízení, zejména tedy samotné základní či střední školy, jsou jedny z nejvíce ohrožených objektů měkkých cílů, z tohoto důvodu byla do teoretické části práce vybrána ZŠ Hošťálková, ke které má autor práce osobní vztah a objekty školy dobře zná.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ZÁKLADNÍ ŠKOLA HOŠŤÁLKOVÁ JAKO MĚKKÝ CÍL

První školu v obci Hošťálková založil v roce 1769 Bohumír Ignác z Waldorfu a to se snahou zlepšit duchovní správu v Hošťálkově. Původní školní budova měla třídu s rozměry 5,5krát 3,5 metru. V té době dostával učitel kromě omastku a trochy obilí ročně 25 zlatých. Desítky let se jednalo čistě o náboženské školy. Koncem 60. let 19. století započal proces sekularizace školství, ten měl sjednotit způsob vzdělávání mládeže, a hlavně zvýšit jeho úroveň. V prosinci 1867 byla zákonem vyhlášena náboženská svoboda a v květnu 1868 byl zákonem zahájen proces vymanění školství z církevního vlivu. V Hošťálkově tento proces trval ale dalších dvacet let. V roce 1782 evangelíci augšpurského vyznání zřídili vlastní školu, pro kterou postavili vlastní budovu až v roce 1790 a následně v roce 1843 budovu novou. Po vydání školských zákonů v 60. letech 19. století se evangelíci dlouho bránili zveřejnění své školy, zůstávala proto soukromou, ovšem s právem veřejnosti. Roku 1874 se škola změnila na dvojtřídní a v roce 1893 na trojtřídní a při tomto byla zveřejněna a stala se z ní trojtřídní obecná škola. Katolická soukromá škola v Hošťálkově zveřejněna roku 1870 byla jednotřídní, a to až do německé okupace v roce 1942, kdy byla zrušena. (Základní škola Hošťálková, © 2025)

Obě tyto školy, a to jak soukromá katolická, tak trojtřídní obecná působily současně. K těmto později přibyla třetí, a to měšťanská škola otevřena 10. října 1921. V roce 1927 se starosta Štěpán Novosad a ředitel školy Josef Činčera obrátili na ministra školství s žádostí o finanční podporu na výstavbu měšťanské školy, protože dosavadní umístění v bývalém pivovaru již nebylo vyhovující. Dne 19. září 1927 byl slavnostně položen základní kámen nové budovy, avšak výstavba vyvolala v obci značné spory a musela být dočasně přerušena. K jejímu obnovení došlo v roce 1929. Na stavbě se podíleli místní dělníci a nábytek dodali místní řemeslníci. Nová školní budova byla slavnostně otevřena 5. října 1930, přičemž výuka v ní začala již 1. září téhož roku a trvá do dneška. Přesunula se do ní nejen měšťanská škola, ale i škola obecná. Od roku 1935 zde sídlila také nově zřízená lidová škola hospodářská. (Základní škola Hošťálková, © 2025)

V roce 1938 byla měšťanská škola přeměněna na újezdni, sloužící školnímu obvodu zahrnujícímu obce Hošťálková, Ratiboř a Kateřinice. Náklady na výstavbu školy dosáhly 1 793 133 Kč, přičemž obyvatelé Hošťálkově přispěli svou dobrovolnou prací. Tato investice představovala významný krok pro budoucnost obce i jejích dětí. Díky úsilí ředitele Josefa Činčery byla škola vybavena špičkovými učebními pomůckami. (Základní škola Hošťálková, © 2025)

4.1 Charakteristika objektu Základní školy Hošťálková

Hošťálková je obec nacházející se ve Zlínském kraji, přibližně 9 kilometrů západně od Vsetína a 20 kilometrů severovýchodně od Zlína. Leží v Hostýnsko-vsetínské hornatině. K 1. lednu 2024 měla obec 2 294 obyvatel. Historicky se počet obyvatel postupně zvyšoval, v roce 1869 zde žilo 1 802 obyvatel a v roce 2021 již 2 176. (Obec Hošťálková, © 2025a) Mezi významné stavby v Hošťálkové patří katolický kostel Povýšení svatého Kříže z roku 1797 (Obec Hošťálková, © 2025b), evangelický kostel postavený v letech 1826-1831 (Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Hošťálkové, © 2025) a zámek Hošťálková, který byl vybudován ve 40. letech 19. století v empírovém stylu a od roku 2003 patří obci (Obec Hošťálková, © 2025c).

Důležitou institucí v obci je Základní škola Hošťálková, která má dlouhou tradici a významně přispívá ke vzdělávání místních dětí. Současná budova školy byla slavnostně otevřena v roce 1930, přičemž výstavba byla velkou investicí do budoucnosti obce. V současnosti škola nabízí moderní výukové prostředí a zapojuje se do různých vzdělávacích projektů. (Základní škola Hošťálková, © 2025)

Škola je situována v centru obce, v bezprostřední blízkosti sil. II. třídy č. 437, což je na jednu stranu výhodou, na stranu druhou to ovšem příliš nepřispívá bezpečnosti dětí v souvislosti s provozem vozidel. V blízkosti školy se nachází další důležité objekty jako je například obecní úřad. Nejbližší budova PČR se nachází ve vzdálenosti 7,6 km, jedná se o obvodní oddělení PČR Jablunka. Další blízké oddělení PČR jsou Obvodní oddělení Vsetín, Valašské Meziříčí a Bystřice pod Hostýnem. Všechny tyto oddělení zajišťují nepřetržitou hlídkovou činnost. Dojezdová vzdálenost je v každém případě v řádu minut. V tuto chvíli se nejbližší prvosledová hlídka policie, tedy hlídka převážně zřízena pro eliminaci aktivního střelce nebo jiného útočníka, nachází při Obvodním oddělení PČR Vsetín. Tato konkrétní hlídka taktéž vykonává nepřetržitou hlídkovou činnost, je tedy v jakýkoliv čas připravena k zásahu. Nejbližší hasičská zbrojnice se nachází v centru obce Hošťálková, jedná se o jednotku požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (dále jen „JPO“) III, která je schopna výjezdu do 10 minut. Další JPO se nachází v obci Ratiboř s kategorií V a taktéž dobou výjezdu do 10 minut. A poté v obci Jablunka s kategorií JPO II a je schopna výjezdu do 5 minut. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2025a) Jednotka profesionálních hasičů, tedy JPO I, se nachází ve Vsetíně a Bystřici pod Hostýnem. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2025b) Nejbližší sídla ZZS se nachází ve Vsetíně, ve Valašském Meziříčí a v Bystřici pod

Hostýnem, podle vzdálenosti v uvedeném pořadí. (Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje, © 2025)

Budova ZŠ Hošťálková je označena číslem popisným 380, budova tělocvičny školy je označena číslem popisným 569, přestože jsou tyto budovy spojeny chodbou. Další neformální částí hlavní budovy je školní jídelna a o patro výše se nachází družina. V této části budovy se nachází několik dalších učeben, jedná se ale o učebny pro výtvarnou výuku a podobné manuální předměty. Hlavní budova školy, kde se nacházejí učebny má tři nadzemní podlaží. Školu navštěvují do 5. třídy převážně děti obce Hošťálková, od 6. třídy také děti z obcí Ratiboř a Kateřinice, jedná se tedy o školu s rozšířenou spádovou oblastí, tak jak je to již od roku 1938. Mimo základní vzdělání je budova školy využívána Základní uměleckou školou. Takto je tedy budova využívána také v odpoledních hodinách ve formě kroužků pro děti.

Základní školu ke dni 18. 02. 2025 navštěvuje 308 žáků. Počet zaměstnanců je 43, z toho 33 pedagogických pracovníků a 10 nepedagogických. Z devíti ročníků se ve škole celkově nachází 15 tříd o počtech od 15 po 24 žáků. První, druhý a třetí ročník má každý po jedné třídě, od čtvrtého po devátý ročník po dvou třídách. Škola také disponuje vlastním menším fotbalovým hřištěm a zahradou pro výuku pracovní výchovy. Mimo zmíněné se v přízemí hlavní budovy školy nachází ordinace dětské lékařky MUDr. Terezy Martincové.

4.2 Posouzení Základní školy Hošťálková z pohledu zajištění bezpečnosti

Budovu Základní školy Hošťálková lze rozdělit do čtyř vzájemně spojených částí a poté na venkovní část areálu, který je taktéž využíváný k výuce. První částí je hlavní budova, kde probíhá většina výuky. Další částí je školní jídelna a družina, kde se mimo toto nachází učebna, která ovšem není určena pro běžnou výuku, ale je využívána pouze pro různé odborné předměty, jako například výtvarná výchova. Další částí je tělocvična, která je žáky využívána pouze k tomuto účelu. A jako poslední část lze zmínit prostory šaten, které všechny tyto části budov spojují.

4.2.1 Popis budovy a jejího uspořádání

Hlavní budova

Hlavní budova a historicky nejstarší, respektive původní, část školy se nachází nejbližší k hlavní silnici. Tato část budovy je situována do písmene L. Hlavní vchod je opatřen vnějšími dveřmi, které jsou za provozu školy odemčené a běžně komukoli přístupné.

Obrázek 9 Hlavní vchod školy (vlastní)

Za těmito hlavními dveřmi se nachází mezi-vstup odkud se dá vstoupit doleva do čekárny MUDr. Martinové. Za touto, lidově řečeno, předsíní se nachází další již vnitřní prosklené dveře z vnějšku opatřené dvevní koulí, zevnitř běžnou klikou.

Obrázek 10 Vnitřní dveře za hlavním vchodem školy (vlastní)

Vpravo u těchto dveří se nachází zvonky doplněné o kameru, tak aby bylo obsluhujícímu personálu umožněno nahlédnout, kdo se u dveří nachází.

Obrázek 11 Zvonek od hlavního vchodu doplněný o kameru (vlastní)

Za těmito dveřmi se v přízemí budovy nachází učebny sloužící pro výuku žáků 1. stupně ZŠ. Z přízemí se dá následně projít volným průchodem do prostor šaten. Další dvě vyšší patra jsou určena pro výuku žáků 2. stupně a doplněny o kanceláře ředitelky školy a kabinety pedagogů. V každém patře se na konci chodby nachází nouzové schody s východem z budovy. U hlavní budovy při vjezdu k hřišti a zahradám školy se nachází přistavěná část, ve které se nachází několik nájemních bytů.

Přístup, mimo průchodu od šaten, je do hlavní části školy zvenčí umožněn pouze hlavním vchodem. Jiné vchody jsou trvale uzamčeny a odemykají se pouze jednorázově, například při výuce dětí na školních zahradách.

Školní jídelna s družinou

Do budovy jídelny a družiny je přístup umožněn z prostoru šaten. Ze zadní části areálu školy je k této budově přistavena nakládací rampa. Vchod z této rampy je taktéž trvale uzamčen. Další vchod se taktéž nachází ze zadní strany budovy, jedná se o služební vchod pracovníků jídelny. Tyto dveře jsou zvenčí opatřeny dvevní koulí, a navíc trvale uzamčeny.

Obrázek 12 Zadní vchod do budovy jídelny (vlastní)

Budova má dvě nadzemní podlaží. V prvním podlaží se nachází kuchyně a jídelna, v druhém podlaží se nachází družina a učebna pro výuku výtvarné výchovy.

Tělocvična

V budově tělocvičny se nachází velký a malý sál, šatny, kancelář pedagogů a sklad cvičebních pomůcek. Tělocvična je ze strany žáků využívána pouze k výuce tělocviku nebo jiných sportovních předmětů. Budova tělocvičny je s prostorem šaten propojena chodbou a v době mimo výuku je chodba uzamčena tak, aby se zamezilo přístupu neoprávněných osob do prostor školy, jelikož je tělocvična využívána občany obce Hošťálková k dalším aktivitám. Budova je tedy přístupná pouze z prostor školních šaten, další zadní vchod určený pro jiné návštěvníky tělocvičny je trvale uzamčen. Tento vchod je zvenčí opatřen dveří koulí a jednotliví návštěvníci si tyto dveře odemykají individuálně.

Obrázek 13 Vchod do prostor tělocvičny (vlastní)

Prostor šaten

Tento prostor spojuje jednotlivé části budovy. Jedná se o větší chodbu, ve které se nacházejí kóje jednotlivých ročníků, zajišťující funkci šaten. Hlavním bodem této části školy je tzv. žákovský vchod. Jedná se o větší prosklené dveře opatřené madlem pro otevření.

Obrázek 14 Žákovský vstup do školy (vlastní)

Dveře jsou odemýkány v 07:15 hod. a uzamčeny v 07:35 hod. a po tuto dobu se u dveří nachází školník zajišťující fyzickou ostrahu vstupu. V předmětnou dobu, tedy zpravidla když začíná výuka a již se neočekává příchod dalších žáků, vchod školník uzamyká a po této době je žákům těmito dveřmi umožněn již pouze odchod z budovy školy. Tento vstup je monitorován kamerovým systémem. Vpravo od dveří se z venkovní části opět nachází zvonky doplněné o malou kameru monitorující osobu, která požaduje vstup do budovy. Do prostor šaten se zvenčí nachází ještě jeden vstup, a to ze strany od školní zahrady, který je trvale uzamčen a individuálně odemýkán pouze pedagogem doprovázejícím třídu na venkovní část výuky.

Obrázek 15 Zvonky nacházející se u žákovského vstupu (vlastní)

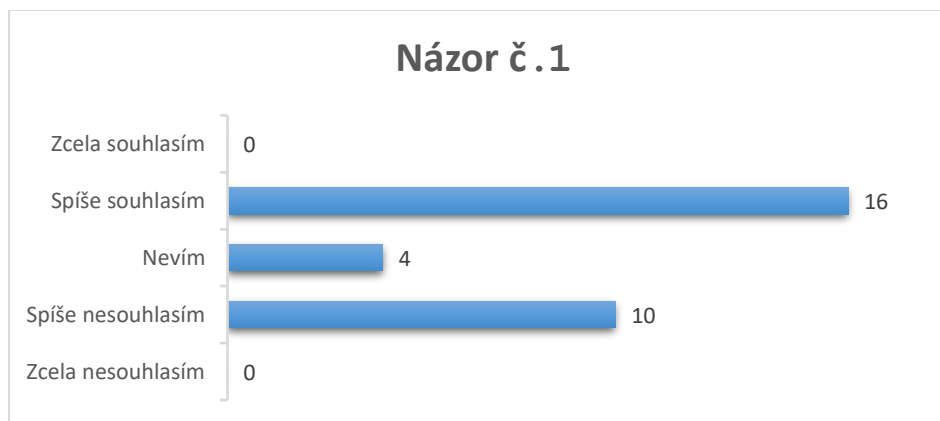

Obrázek 16 Pohled na kamerový systém u žákovského vstupu (vlastní)

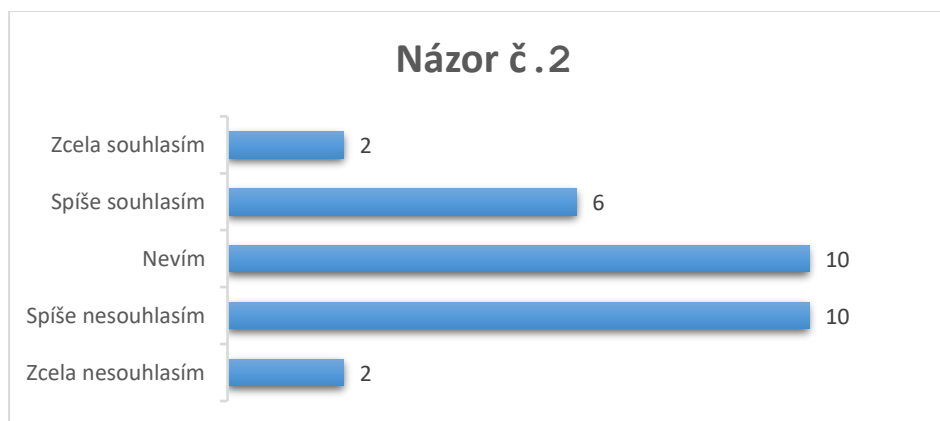
4.2.2 Postoje zaměstnanců školy k bezpečnosti

Pod uvedeným názvem kapitoly se skrývá dotazníkové šetření zaměřené na zjištění postojů zaměstnanců školy ke stávajícímu zabezpečení ZŠ Hošťálková. Dotazníkové šetření bylo vytvořeno se souhlasem ředitelky školy ZŠ Hošťálková Mgr. Danou Černíkovou, která uvedené formuláře distribuovala svým zaměstnancům. Samotný dotazník měl 17 otázek, s možností odpovědi „Zcela souhlasím, spíše souhlasím, nevím, spíše nesouhlasím, zcela nesouhlasím“. Takto jednoduše, bez nutnosti dlouhých odpovědí, byl dotazník záměrně vytvořen, aby nedošlo k odrazení již tak malého počtu respondentů. Z celkového počtu 43 zaměstnanců na dotazník odpovědělo 30 zaměstnanců. Ke každému názoru byl vytvořen graf, který zahrnuje odpovědi, a které byly zdrojem pro jednotlivé návrhy ke zvýšení zabezpečení ZŠ Hošťálková v kapitole č. 5 a jednotlivých podkapitolách.

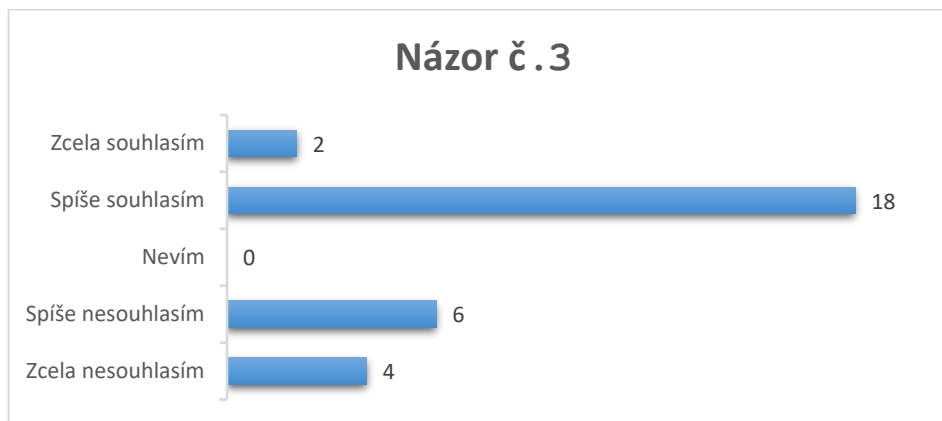
Názor č. 1 - Podle mého názoru jsou dostatečně zabezpečeny vstupy školy před neoprávněným přístupem neznámé osoby.

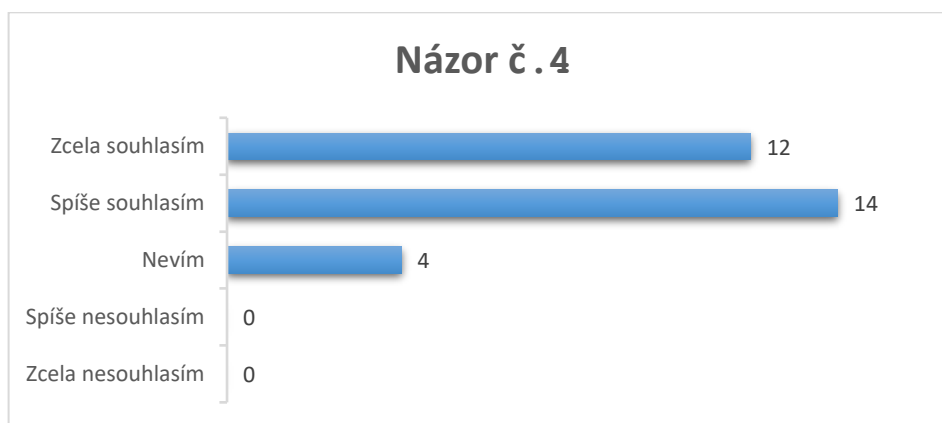
Názor č. 2 - Kamerové systémy pokrývají všechny klíčové body (vstupy, chodby, venkovní prostory).

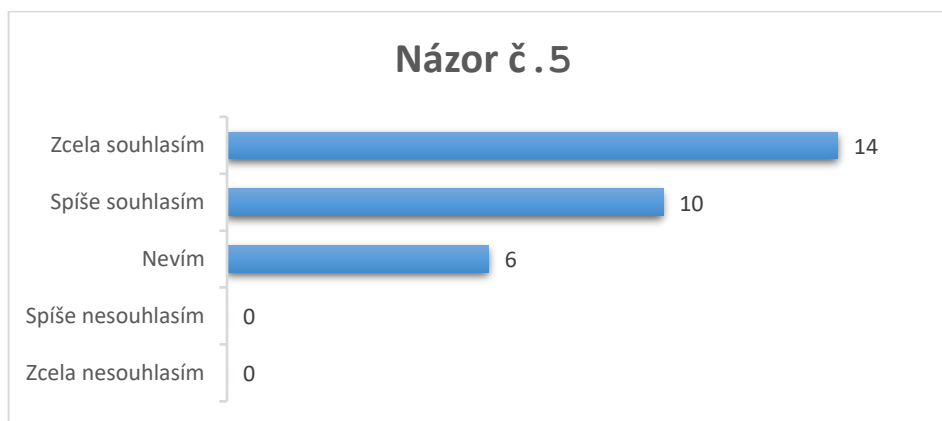
Názor č. 3 - Fyzická bezpečnost školy (počet a rozmístění pracovníků ostrahy, školníků nebo jiných pracovníků dohlížejících například na vstup žáků do školy v kritickou ranní dobu) je dostatečný.

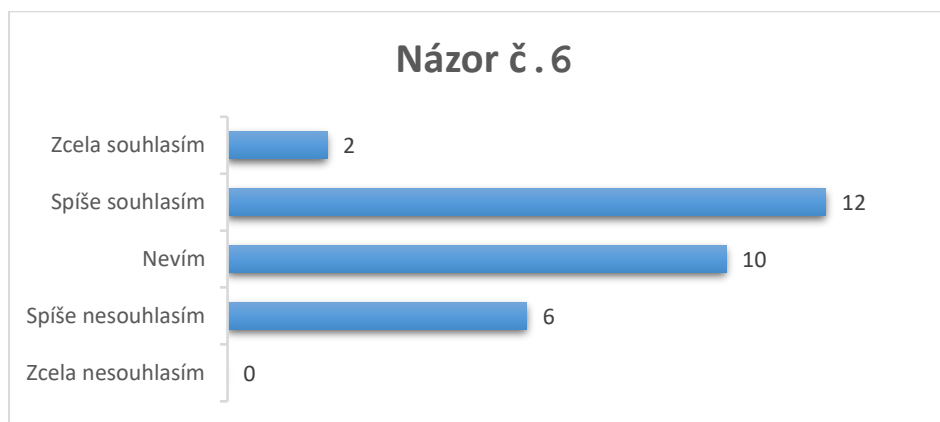
Názoru č. 4 - Nouzové východy jsou dostatečně označeny a dostatečně přístupné.

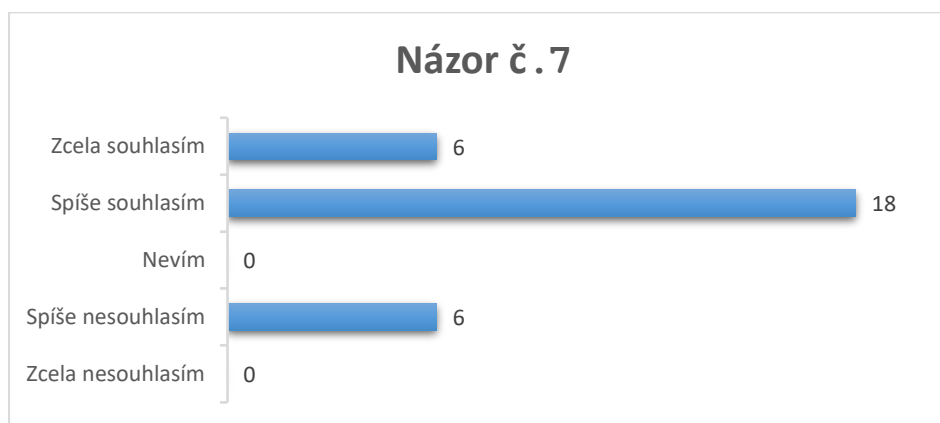
Názor č. 5 - Vím kde se všechny evakuační východy nacházejí a umím je v případě potřeby použít.

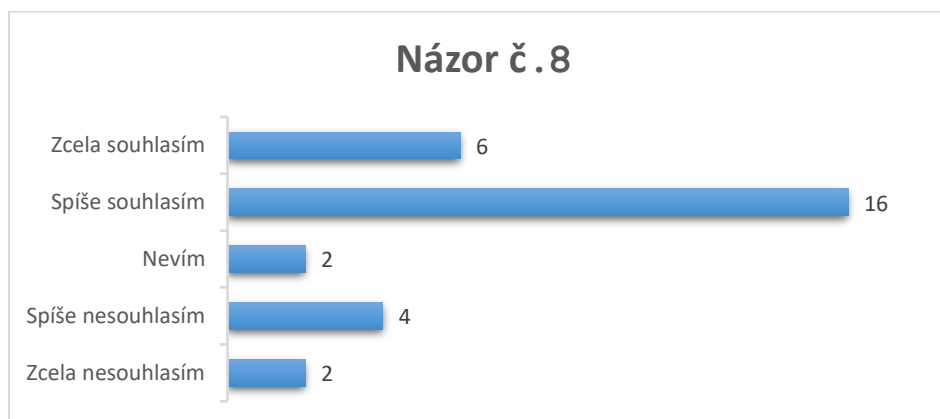
Názor č. 6 - Ve škole se nenacházejí místa, které jsou více zranitelné (trvale odemčené, méně využívané vstupy).

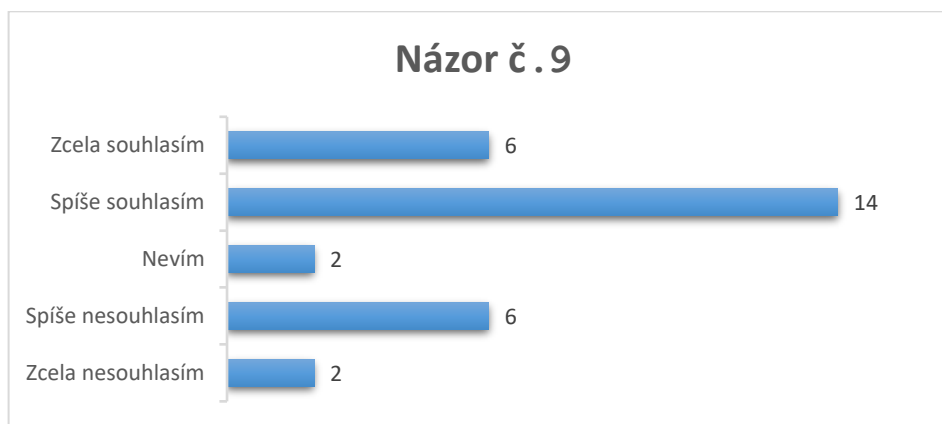
Názor č. 7 - Ve škole probíhají cvičení krizových situací, které pomáhají pracovníkům reagovat správně v případě nouze.

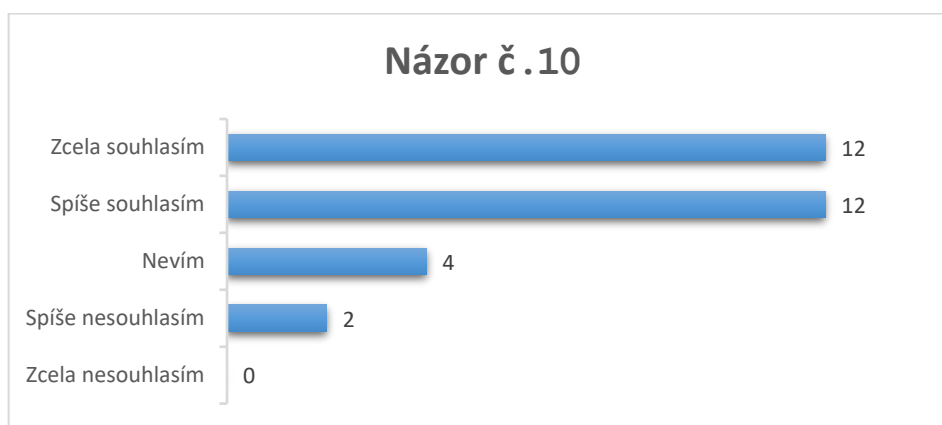
Názor č. 8 - Ve škole existuje jasně definovaný postup pro hlášení podezřelých aktivit nebo chování (žáků nebo rodičů).

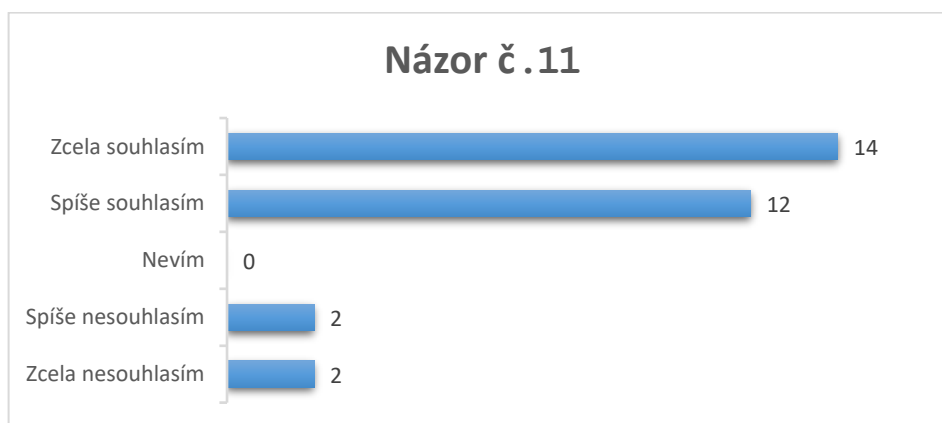
Názor č. 9 - Jsem dostatečně informován, jak reagovat na agresivní nebo násilné chování žáků.

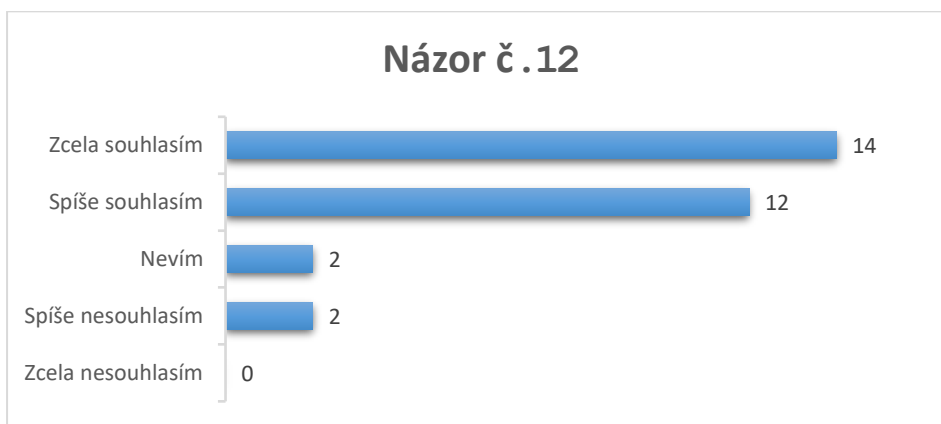
Názor č. 10 - Mělo by být investováno více do stávajícího či nového zabezpečení objektu ZŠ Hošťálková.

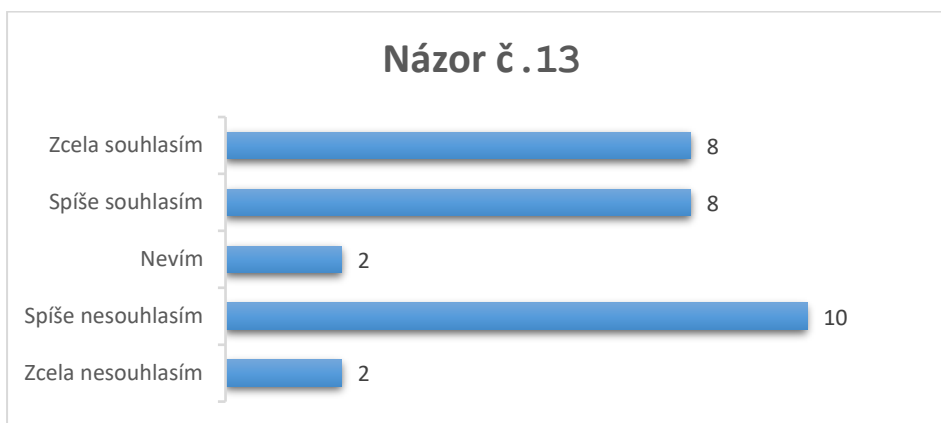
Názor č. 11 – Již jsem slyšel o pojmu „bezpečnostní všímavost“ a podezřelého chování žáků se snažím všimnout.

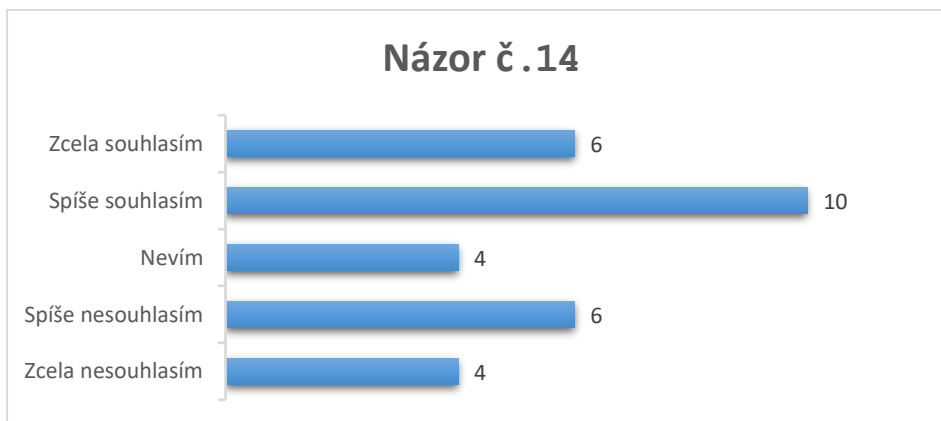
Názor č. 12 - Znáš pravidlo „uteč, schovej se, bojuj“ (ang. Run, Hide, Fight) a víš v čem spočívá.

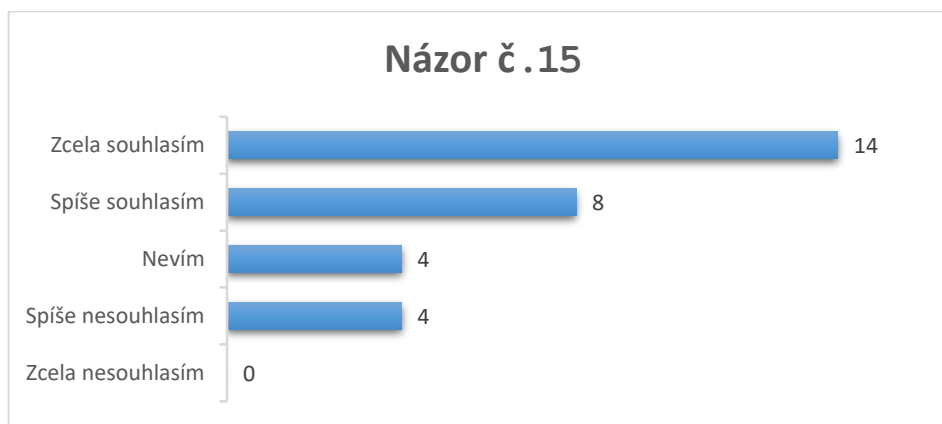
Názor č. 13 - Účastnil jsem se školení, jak reagovat na útok aktivního střelce (v současném nebo v minulých zaměstnáních).

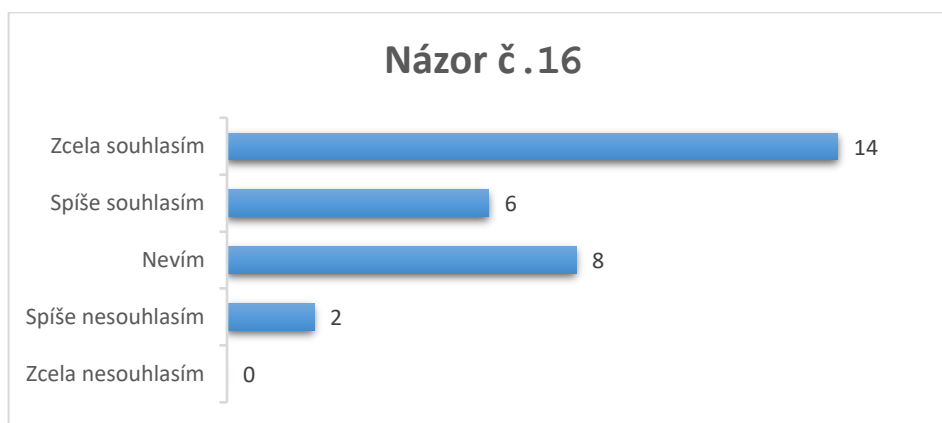
Názor č. 14 - Jsem dostatečně školen o krizových postupech a správnému chování a vím, jak se chovat v případě napadení školy ze strany například aktivního střelce nebo jiného útočníka.

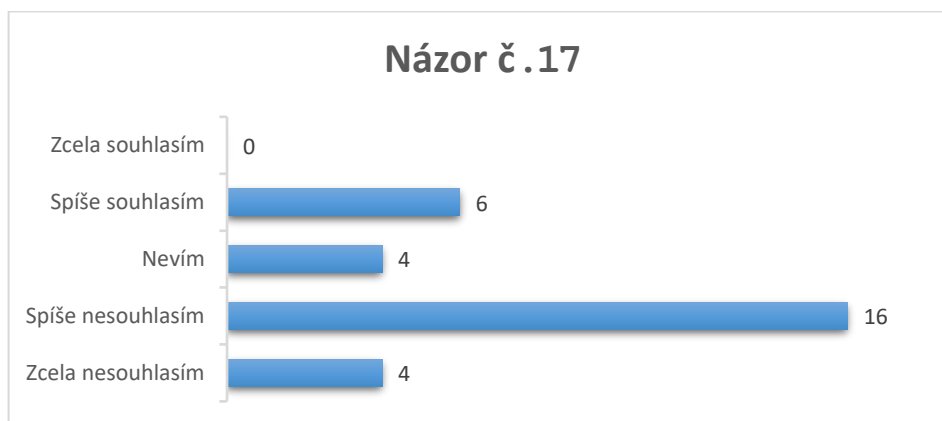
Názor č. 15 - Cítil bych se bezpečněji, kdyby probíhalo školení na prevenci násilí a chování při krizových situacích častěji.

Názor č. 16 - Uvítal bych častější školení v problematice ochrany měkkého cíle – ZŠ Hošťálková.

Názor č. 17 - Celkově bezpečnostní opatření ZŠ Hošťálková považují za dostatečné pro ochranu žáků a zaměstnanců.

4.2.3 Polostrukturovaný rozhovor s ředitelkou Mgr. Danou Černíkovou

V rámci bakalářské práce byl proveden polostrukturovaný rozhovor s ředitelkou Základní školy Hošťálková, která na škole působí od roku 1993 a od roku 2017 zastává funkci ředitelky. Cílem rozhovoru bylo získat informace o bezpečnostních opatřeních školy, její připravenosti na krizové situace a spolupráci s dalšími institucemi v oblasti školní bezpečnosti.

Ředitelka uvedla, že během jejího působení nedošlo ve škole k žádnému násilnému incidentu. Škola má vypracovaný bezpečnostní plán na základě doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a spolupracuje zejména s Obecním úřadem Hošťálková, Policií ČR a Okresním metodikem prevence. Přestože je škola zabezpečena, existuje prostor pro zlepšení – například zavedení čipového vstupu, omezení přístupu externím subjektům (např. základní umělecké školy) či instalace nového oplocení. Po útoku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy byla na škole provedena bezpečnostní opatření, mezi něž patřila výměna dveří, instalace elektronických zvonků s kamerou a rozmístění bezpečnostních kamer. Škola aktuálně disponuje čtyřmi kamerami s přibližně měsíční archivací záznamů. Obraz z kamer lze sledovat v reálném čase, avšak škola nemá zaměstnance, který by tuto činnost průběžně vykonával. V oblasti prevence je bezpečnost žáků monitorována prostřednictvím školního poradenského pracoviště, kde působí metodik prevence, výchovný poradce a speciální pedagog. V případě podezřelého chování žáků probíhají konzultace se samotnými žáky, jejich rodiči a v případě potřeby se zapojují orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), PČR či pedagogicko-psychologická poradna. Co se týče školení zaměstnanců, proběhlo zatím pouze jedno školení na rozpoznání a reakci na podezřelé chování žáků. Pravidelná školení na téma násilných útoků zatím zavedena nejsou, ale škola s nimi do budoucna počítá. Škola zatím nerealizovala cvičení reakce na útok aktivního střelce a ředitelka školy uvedla, že neví, na koho se v této souvislosti obrátit. Vstupy do školy jsou regulovány – hlavní vchody jsou uzamčeny, s výjimkou žákovského vchodu v ranních hodinách, kdy jej otevírá školník. Pozdější příchody jsou možné pouze po zazvonění. Přestože škola nemá aktuálně zavedený systém lockdownu v učebnách, plánuje zavedení čipového přístupu a další bezpečnostní opatření.

Celý rozhovor je přiložen k práci jako příloha P II: Polostrukturovaný rozhovor s ředitelkou ZŠ Hošťálková.

5 NÁVRH MOŽNOSTÍ ZVÝŠENÍ ZABEZPEČENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY HOŠŤÁLKOVÁ

5.1 Preventivně výchovná činnost

Jednotlivé besedy zaměřené na ohrožení měkkého cíle (školy) musí být zcela jistě odstupňované pro jednotlivé věkové kategorie nejméně na žáky 1. a 2. stupně ZŠ a následně zvlášť pro zaměstnance školy, nejlépe ze strany odborníka na danou problematiku. V této věci lze jistě oslovit Krajské ředitelství policie Zlínského kraje (dále jen „KŘP-Z“) s žádostí o provedení přednášky. Policie disponuje policisty zařazené na úseku prevence a zaměřující se mimo jiné na přednášky ve školách. Níže je uveden návrh možnosti programu jednotlivých přednášek.

5.1.1 Besedy pro žáky prvního stupně

1. Stupeň ZŠ (1.-5. třída)

Délka: 30-40 minut.

Forma: Interaktivní povídání s ukázkami a jednoduchými aktivitami.

Cíl: Seznámit děti se základy bezpečnosti a chování v případě ohrožení.

Program:

1) Úvod (cca 5 minut)

- Přivítání, krátké představení přednášejícího.
- Vysvětlení, kde může hrozit nebezpečí (škola, obchodní centrum, hřiště a další místa, kde je hodně lidí, ale není tam silná ochrana).
- Krátké zapojení dětí s otázkou, zda ví, kde je hodně lidí a malá ochrana.

2) Zásady bezpečného chování (cca 15 minut)

- Co dělat, když je ve škole někdo podezřelý? (Upozornit učitele v nejbližší třídě, s takovým člověkem se nebavit, nikde s ním neodcházet)
- Co dělat, když se ztratím? (Hledat učitele nebo jiného dospělého, nepanikařit)
- Co dělat, když uslyším varovný signál? (Školní poplach/siréna, hluk, křik – důležité je poslouchat dospělé, zklidnit se, být potichu)

3) Modelové situace (cca 10 minut)

- Pantomima: Děti ukazují, co by dělaly v různých situacích (např. podezřelý člověk na chodbě školy, křik na chodbě).
- Simulace školního poplachu: Děti si vyzkouší správnou reakci na ukrytí a klidné chování.

4) Shrnutí a otázky (cca 5 minut)

- Opakování hlavních pravidel
- Prostor pro dotazy dětí

5.1.2 Besedy pro žáky druhého stupně**2. Stupeň ZŠ (6.-9. třída)**

Délka: 45-60 minut.

Forma: Kombinace přednášky, diskuse a praktických ukázek.

Cíl: Naučit žáky rozpoznat nebezpečné situace, správně reagovat a předejít panice.

Program:

1) Úvod (cca 10 minut)

- Privítání, krátké představení přednášejícího.
- Představení tématu „měkký cíl“ – co to znamená a proč je důležité vědět, jak se chránit.
- Příklady reálných situací (bez vyvolávání strachu, spíše zaměřeno na prevenci).

2) Typy hrozeb a reakce na ně (cca 15-20 minut)

- Podezřelá osoba nebo chování – jak poznat co je neobvyklé, za kým jít, komu se svěřit.
- Nález podezřelého předmětu – co dělat, co nedělat.
- Představení pravidla – „Utíkej, schovej se, bojuj“. Kdy je lepší utéct, kdy se schovat. Podle uvážení lze promítnout preventivní videospot PČR jak reagovat na útok aktivního střelce.

- Komunikace s dospělými, složkami IZS. Jak správně zavolat pomoc (tísňové linky, co říct).

3) Praktické scénáře (cca 15 minut)

- Simulace ukrytí ve třídě nebo na jiných místech školy – kde se schovat, jak být so nejméně nápadný.

4) Diskuse a zpětná vazba (cca 10 minut)

- Opakování hlavních pravidel
- Prostor pro dotazy dětí

5.1.3 Metodické školení pro zaměstnance školy

Praktické školení zaměřené na prevenci a reakci při mimořádných situacích ve škole.

Cílová skupina: Pedagogové, školní asistenti, jiní zaměstnanci (např. školník)

Délka: 60+ minut.

Forma: Odborná přednáška se zaměřením na možné rizika.

Cíl: Seznámit zaměstnance školy s principy ochrany měkkého cíle, naučit je rozpoznávat a všímat si podezřelého chování nebo signálů. Seznámit je s vhodnou možností ochrany v případě napadení objektu útočníkem (utíkej, schovej se, bojuj).

Program:

1) Úvod (cca 5 minut)

- Přivítání, krátké představení přednášejícího.
- Vysvětlení, co je měkký cíl (se zaměřením převážně na školu).
- Jaké hrozby mohou nastat ve škole (útočník, nález podezřelého předmětu, anonymní hrozba apod.).

2) Prevence a bezpečnostní opatření ve škole (cca 30 minut)

- Povinnosti a role zaměstnanců. Kdo rozhoduje o evakuaci/ukrytí. Jak informovat vedení školy a složky IZS. Jak spolupracovat se složkami IZS.
- Podezřelé signály a jak je rozpoznat. Promítnout video neziskové organizace Sandy Hook Promise – Know the Signs: Preventing Gun

Violence and Other Harmful Acts, rozebrat 10 jednotlivých kritických signálů násilí. (Sandy Hook Promise, © 2024)

- Představení pravidla – „Utíkej, schovej se, bojuj“. Promítnout preventivní videospot PČR jak reagovat na útok aktivního střelce. (Penc a Beránek, 2017)
- Opatření za běžného provozu školy. Připomenout uzamykání dveří, nepouštění cizích osob do školy bez doprovodu, a to i za předpokladu, že se vydávají za rodiče žáka. Bezpečné uložení klíčů, zabezpečení tříd, kanceláří. Komunikace mezi zaměstnanci v případě nouze.

3) Reálné situace v ČR a zahraničí (cca 20 minut)

- Představení útoků, které se odehrály jak v ČR, tak také v zahraničí. Připomenout, že jsou útoky ve školách běžnější, než se může zdát.

4) Shrnutí a diskuse (cca 15 minut)

- Opakování hlavních pravidel.
- Prostor pro dotazy a sdílení zkušeností.
- Doporučení na další školení a preventivní opatření ve škole.
- Distribuce metodických materiálů (např. letáky „Utíkej, schovej se, bojuj“).

5.2 Technické prostředky a jiná opatření

Jednotlivými bezpečnostními prvky se zabývá odborných publikací, mimo jiné, uvedené v teoretické části práce. V čem se ovšem téměř všechny tyto publikace shodnou je vzájemná kompatibilita jednotlivých bezpečnostních prvků. Pro příklad lze uvést, že škola může mít instalován sebemodernější bezpečnostní kamerový systém, pokud ovšem monitorující prostory nebude nikdo kontrolovat, jsou takové kamerové systémy využitelné až po incidentech na základě záznamu, ale ne k předejití incidentu nebo zmírnění následků. Pro jiný příklad lze uvést dobře nastavené režimové opatření, kdy je škola uzamčena v době výuky, ale potencionálního útočníka do budovy vpustí žák školy zevnitř a takové opatření může být lehce zmařeno. Již z logiky věci je tedy důležité jednotlivé bezpečnostní prvky propojit tak, aby byly v co možná nejlepším poměru mezi sebou, a především správně využívány.

5.2.1 Fyzická bezpečnost

Stávající zabezpečení

Fyzickou bezpečnostní, jak již bylo nastíněno v teoretické části této práce, lze chápat jak fyzickou ochranu, tak také fyzickou ostrahu. V prvním případě to je jakýsi soubor technických nebo organizačních opatření, v druhém případě to je vybraný pracovník vykonávající samotnou ostrahu. V případě ZŠ Hošťálková vykonává fyzickou ostrahu školník, které je k tomuto výslovně pověřen ředitelkou školy. Školník v ranní době dohlíží na jediný odemčený a volně přístupný vchod do školy, kterým je žákovský vchod, jak je mezi pracovníky školy označován. S čím již souvisí režimové opatření, které je ve škole taktéž velmi dobře nastaveno. Škola není za žádných okolností přístupná veřejnosti, všechny vchody jsou trvale uzamčeny a do školy se dá dostat pouze po zazvonění do vybraných prostor (ředitelna, družina, školník apod.).

Doporučení ke zvýšení zabezpečení

Z oblasti fyzické bezpečnosti lze navrhnout zlepšení pouze v možnosti získání pracovníka, jehož náplní práce bude dohlížení na kamerový systém a v případě ohrožení adekvátní reakce, tedy upozornění pracovníků školy a ohlášení věci na tísňovou linku. Tento návrh je však spojen s nemalými finančními náklady, které by mohly být pro školu problematické. Alternativním řešením by mohlo být například zaměstnání zdatného seniora, ideálně s bezpečnostní praxí (např. bývalý policista), který by byl schopen tuto roli zastávat za přijatelnějších finančních podmínek.

5.2.2 Elektronické prvky

Stávající zabezpečení

Nejčastěji využívanými elektronickými bezpečnostními prvky je jistě video dohledový systém (dále jen „VDS“), jinak řečeno bezpečnostní kamerový systém. Co se týká zabezpečení, je zajisté téměř nezbytné, aby na přenos kamer v reálném čase dohlížela odpovědná osoba, která v případě nebezpečí učiní nezbytné kroky. Především tedy upozornění jak zaměstnanců a vedení školy, tak v případě potřeby také složky IZS, tedy tísňovou linku. Druhým důležitým prvkem VDS je možnost zálohy záznamu. V případě ZŠ Hošťálková je video záloha nastavena na jeden měsíc, což je úctyhodná doba. V případě potřeby řešení interních záležitostí s chováním žáků nebo v případě potřeby šetření protiprávního jednání PČR je záloha VDS na místě. Základní škola Hošťálková má ke dni

18. 02. 2025 instalovány čtyři bezpečnostní kamery, a to na klíčových místech. Dalším elektronickým prvkem na ZŠ Hošťálková je elektronický zvonek doplněný o kameru. Návštěvník školy, či jiná osoba domáhající se vstupu do školy, například rodič, musí tedy zazvonit na odpovědnou osobu, a ta si ověří, zda se na druhé straně nachází skutečně tato konkrétní osoba. Tyto zvonky se nacházejí ve hlavním vchodě a před žakovským vchodem. Tedy na jediných místech využívaných žáky a případných návštěvníků školy, v tomto případě zcela postačující.

Doporučení ke zvýšení zabezpečení

Z elektronických prvků lze navrhnout přístupový systém (dále jen „ACS“). Nejúčinnější by v tomto případě byl přístup do školy a následně do tříd prostřednictvím čipové karty, která na základě uděleného oprávnění povolí přístup jednotlivým zaměstnancům do určitých tříd nebo částí škol. Vzhledem k dobře nastavenému režimovému opatření při vstupu žáků do školy by nebylo potřeba vybavit čipovými kartami žáky a vzhledem k poměru nákladů by toto jistě o mnoho nezvýšilo zabezpečení školy. K tomuto také přispívá uspořádání jednotlivých částí školy. Jelikož všichni žáci využívají všechny části školy, tedy hlavní budovu, prostor šaten, školní jídelnu a tělocvičnu, takže ani rozdělení školy na jednotlivé části by v tomto případě nepřineslo zvýšení zabezpečení. Z výše uvedeného je zřejmé, že jediným adekvátním využitím ACS by bylo u vstupů do školy, a to udělením oprávnění pro zaměstnance školy, ale ani toto by nepřineslo výrazné zvýšení zabezpečení školy jako měkkého cíle, jelikož již díky trvalému uzavření školy do této nemá neoprávněná osoba přístup.

5.2.3 Mechanické prvky

Stávající zabezpečení

Co se týká mechanických bezpečnostních prvků je objekt školy zabezpečen standartně, tedy běžnými dveřmi, okny. Areál školy má oplocení pouze z přední strany školy, ale v případě zaměření na školu jako měkký cíl je zřejmé, že oplocení by příliš nezvýšilo zabezpečení školy. Oplocení je z přední strany školy opatřeno bránou ve vjezdu na hřiště, ovšem tato je trvale otevřena. Vjezd na zahradu školy je využíván především nájemníky několika bytů přidružených k hlavní budově školy, kteří parkují svá vozidla za touto bránou.

Jak již bylo nastíněno výše, škola ke dni 18. 02. 2025 nemá možnost uzamčení dveří jednotlivých tříd a vzhledem k tomu, že se dveře otevírají ven, tedy do chodby nelze tedy dveře ani zabarikádovat například nábytkem nacházejícím se ve třídách. Jistě by přesun

nábytku přinejmenším zpomalil útočníka ve vstupu do třídy, ale zajistě by mu v tomto nezabránil.

Doporučení ke zvýšení zabezpečení

Nejjednodušším a zcela jistě také nejméně nákladným zlepšením z oblasti mechanických prvků by bylo zajistit zavírání a uzamykání brány vjezdu vedoucího na zahrady a školní hřiště.

Řešením problému v nemožnosti zabarikádovat jednotlivé třídy by mohly být prvky přímo určené k zatarasení dveří zevnitř. Tento systém není v ČR doposud příliš rozšířen, jedna ze škol, která tento systém využívá je univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, © 2025). Jedná se o jednoduchou západku, navíc se snadnou instalací, která nevyžaduje stavební zásahy.

Obrázek 17 Prvek k zatarasení dveří (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, © 2025).

Vzhledem k tomu, že uvedené prvky nejsou doposud příliš rozšířené, nebylo zjištěno, že by je v ČR někdo vyráběl, což přiznává také sama Univerzita T. Bati, která uvedené bezpečnostní prvky objednala z USA. Toto se ovšem může v následné době, díky stále se zhoršující bezpečnostní situaci v Evropě, změnit.

Výrobce uvedených bezpečnostních prvků na svých webových stránkách ke dni 15. 03. 2025 uvádí za jeden kus cenu 75 \$, což k témuž dni činí 1.725,- Kč, k tomuto je ovšem jistě třeba přičíst cenu za dopravu ze zámoří. (Nightlock, © 2025) Pro účely návrhu tohoto opatření byla oslovena zámečnická firma z regionu, která orientačně sdělila, že

obdobné mechanické zabezpečení dveří by bylo možné vyrobit za cenu do 1.000,- Kč za kus. Cena se samozřejmě může lišit v závislosti na použitých materiálech a požadavcích na povrchovou úpravu.

5.3 Návrh scénáře cvičení složek integrovaného záchranného systému

5.3.1 Účel cvičení

Účelem cvičení je zdokonalení policistů v taktice zákroku proti aktivnímu střelci a následné ověření správnosti postupů jednotlivých složek IZS na místě MU, jejich koordinace a spolupráce při řešení MU.

5.3.2 Cíl cvičení

Cílem cvičení je ověřit postupy PČR a dalších složek IZS při MU, při které došlo k násilnému útoku osobou ozbrojenou střelnou zbraní ve školském zařízení s velkým počtem zraněných osob.

- Zdokonalení koordinace akce při operačním a taktickém řízení,
- prověření akceschopnosti zejména PSH KŘP-Z,
- ověření a zdokonalení postupu a taktiky zasahujících policistů KŘP-Z proti aktivnímu střelci,
- ověření a zdokonalení činnosti policejního důstojníka – velitele MU na místě zásahu,
- ověření správného vymezení vnitřní a vnější bezpečné zóny ze strany velitele MU,
- ověření reálných dojezdových časů složek IZS na místo MU,
- ověření a zdokonalení spolupráce mezi jednotlivými složkami IZS při MU,
- prověření a zdokonalení systému třídění velkého počtu zraněných na místě MU,
- prověření a zdokonalení poskytování prvotní neodkladné pomoci zraněným,
- prověření a zdokonalení postupů zaměstnanců ZŠ Hošťálková při MU a vzájemné spolupráce se složkami IZS.

5.3.3 Námet cvičení

V předem stanovený den v čase 10:00 hodin vchází do budovy ZŠ Hošťálková dvě osoby ozbrojené střelnými zbraněmi. V tuto dobu mají zbraně ukryté pod oděvem, osob si všimne školník, který otevírá a ptá se osob, co si přejí. Ihned po tomto je jednou z osob fyzicky napaden teleskopickým obuškem. A následně osoby pokračují do prostor budovy. Tohoto napadení si všimá jeden z žáků, nacházející se v prostorách šaten a informaci ihned sděluje na lince tísňového volání 158. Následně jsou na místo vyslány hlídky PČR. Vzápětí dochází

k zahájení střelby ze strany útočníků. Na místě je zraněno a usmrceno několik osob. Některým žákům a zaměstnancům se podaří z budovy ZŠ Hošťálková utéct, někteří se ukrývají v budově. Informační a operační středisko (dále jen „IOS“) KŘP-Z v tuto dobu přijímá větší množství oznámení o střelbě v budově ZŠ Hošťálková a na místo jsou vyslány další hlídky PČR a složky IZS.

5.3.4 Předpokládané činnosti cvičících

Policie ČR – IOS KŘP-Z

- příjem oznámení o události na linku 158, jeho vyhodnocení a postup dle interních pokynů policie a STČ-14/IZS,
- vyslání hlídek, předem zařazených do cvičení, na místo MU,
- v souladu se STČ-14/IZS poskytuje instrukce osobám, které se nacházejí v napadeném objektu a dovolají se na linku 158,
- předání informace o MU operačnímu a informačnímu středisku IZS, dispečinku ZZS,
- získávání a průběžné vyhodnocování přijatých oznámení se zaměřením na základní informace o MU (místo výskytu útočníka, směr pohybu, druh zbraní, počet a popis útočníků),
- vyrozumění vyjednaváče, letecké služby, zásahové jednoty apod. (pouze formálně, pokud nedojde k jejich skutečnému zařazení do cvičení),
- vyslání dosahového důstojníka k převzetí velení řízení MU na místě,
- komunikace se zúčastněnými hlídkami přes RDST a vyhrazená telefonní čísla pro potřeby řešení MU.

Policie ČR – policisté zařazení do cvičení

- Vyčleněné hlídky PČR se na nástupní prostor pro PČR dostaví přezbrojeny na cvičné zbraně,
- průběžné podávání informací na IOS KŘP-Z, popř. veliteli zásahu,
- zahájení zákroku k eliminaci aktivního střelce,
- stanovení nebezpečné zóny a zamezení přístupu nepovolaným osobám do nebezpečné a vnější zóny a opatření k případnému zabránění útěku aktivního střelce,
- eliminace aktivního střelce,
- třídění raněných v součinnosti s velitelem ZZS,
- organizace místa zásahu pro efektivní a rychlé poskytování prvotní neodkladné pomoci zraněným osobám,
- poskytování krizové intervence na místě MU,
- ztotožnění evakuovaných osob, identifikace obětí, převzetí místa MU k započetí vyšetřování okolností trestného činu.

Policie ČR – policisté zařazení na základním kurzu odborné

- Vybraní policisté (oděni do civilního oděvu) budou využiti jako komparz cvičení, tedy zaujmou místo žáků školy,
- předem stanovené osoby činí v určité době oznámení na linku tísňového volání.

Zaměstnanci ZŠ Hošťálková

- Před zahájením cvičení budou o cvičení všichni zaměstnanci ZŠ Hošťálková informováni ze strany vedení školy,
- zaměstnanci školy budou poučeni o scénáři cvičení ze strany velitele cvičení a budou jim sděleny veškeré pokyny ke cvičení.

Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje

- po zneškodnění pachatele se příslušníci HZS podílí na třídění, ošetření a evakuaci zraněných,
- zajistí poskytování posttraumatické péče osobám zasaženým MU.

Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje

- zřízení stanoviště pro poskytnutí PNP zraněným osobám,
- po zneškodnění pachatele se členové ZZS podílí na třídění, ošetření a převozu zraněných osob (zraněné osoby nebudou vozidly ZZS z místa události reálně transportovány – pouze štábně).

5.4 Diskuse k dosaženým výsledkům

Na základě metod využitých v práci, zejména dotazníkového šetření mezi zaměstnanci ZŠ Hošťálková, rozhovoru s ředitelkou školy Mgr. Danou Černíkovou, ale především zúčastněným pozorováním došel autor práce k závěru, že ZŠ Hošťálková má velmi dobře nastavené bezpečnostní opatření, aby předešla jakémukoli útoku ve škole. Zejména režimové opatření při ranním příchodu žáků do školy je velmi důležité.

Bylo ovšem zjištěno, že v případě, že by ve škole již došlo k útoku a bylo by potřeba ukrýt před útočníkem žáky v jednotlivých třídách, bylo by toto velmi problematické. Dveře ze tříd se z pochopitelných důvodů otevírají směrem do chodby, bylo by tedy problematické zabarikádovat jednotlivé třídy před vstupem útočníka do tříd. Jako nejvhodnější alternativou se jeví uzamčení dveří. Dveře vedoucí do jednotlivých tříd jsou ovšem staré a nelze je uzamykat. V tomto případě lze nedostatek napravit ovšem s vynaložením nákladů na

zakoupení nových dveří, případně opravení stávajících. Po tomto by bylo potřeba nastavit vlastní režim mezi zaměstnanci, tedy aby následně byla možnost mít s sebou při vyučování klíče od těchto dveří. Alternativou k uzamčení dveří jsou prvky umožňující zabarikádování uvnitř tříd. Jedná se o jednoduché západky z vnitřní strany dveří, zabráňující otevření dveří zvenčí. V ČR není doposud tento systém příliš rozšířen, v tuto chvíli tento systém využívá Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, © 2025).

Dále bylo zjištěno, že škola má velmi správně uzamčeny veškeré vchody do budovy během vyučování. Východy ze školy jsou žákům umožněny pochopitelně po celý den, zejména proto, že jednotlivé ročníky končí vyučování v jinou dobu. Vstup do školy je možný pouze po předchozím zazvonění od vstupních dveří a v případě, že vstup do školy žádá cizí osoba nebo jiná osoba předem neohlášena, není do prostor školy vpuštěna tzv. bzučákem, tedy na dálku z jednotlivých kanceláří, ale odpovědný pracovník pro takovou osobu osobně přijde k hlavnímu vchodu. V tomto případě se jedná o velmi dobře zažitou praxi, kterou by bylo možné doplnit pouze o pravidelné připomenutí žákům, aby do školy sami nikoho za žádných okolností nepouštěli.

Co se týká fyzické bezpečnosti škola využívá školníka, který v ranní době kontroluje od 07:15 hod. do 07:35 hod. žákovský vchod do školy, který je tou dobou odemčený. V 07:35 hod. školník vchod uzamyká a žáci přicházející do školy po této době musejí zvonit a následně jsou do budovy vpuštěni oprávněnou osobou. V takovém případě uvedený režim působí za prvé velmi dobře preventivně a za druhé je schopen takto fyzicky zabránit vstupu nepovolaným osobám. Je pochopitelné, že škola na tak krátkou ranní kritickou dobu nezaměstnává osobu přímo určenou k ostraze objektu, když po zbytek dne je budova uzamčena. Dále je ovšem vhodné, že školník má svoji kancelář u hlavního vchodu do školy, kde je schopen fyzicky kontrolovat tento vstup, tedy za předpokladu, že zrovna nevykonává jinou činnost mimo kancelář.

Autor práce se také zabýval elektronickými prvky, které jsou ve škole, co se týká bezpečnosti, taktéž velmi dobře využívány. Kvitovat lze jistě zvonky u vstupů doplněny o kameru zachycující osobu, která do budovy požaduje vstup. Dalším důležitým prvkem je VDS, jednotlivé prvky-kamery se nacházejí na viditelných místech a působí proto velmi dobře preventivně. Video dohledový systém lze využívat v reálném čase a kontrolovat riziková místa, ovšem škola nedisponuje pracovníkem, který by měl prostor kamery sledovat. Důležitým pozitivem ovšem je záloha kamerového systému po dobu přibližně jednoho měsíce. Přestože záznam nemusí být velkým přínosem pro zabezpečení školy jako

měkkého cíle, jistě nachází mnoho využití při jiných incidentech ať už řešeny školou ve vlastní kompetenci, tak v případě šetření PČR.

V případě mechanických bezpečnostních prvků, z tohoto lze, mimo výše uvedené prvky k zatarasení dveří, doporučit již pouze nápravu v režimu uzamykání brány umožňující vjezd vozidel na zahrady a venkovní hřiště školy.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou školských zařízení jako měkkých cílů a možnostmi zvýšení jejich zabezpečení, přičemž jako modelový objekt byla zvolena Základní škola Hošťálková. Cílem práce bylo posoudit stávající úroveň zabezpečení této školy a navrhnout opatření, která by mohla vést k jeho zvýšení.

Teoretická část práce poskytla přehled právních předpisů, metodik a odborné literatury související s ochranou měkkých cílů, včetně školských zařízení. Byl zpracován historicko-právní vstup do problematiky tohoto tématu, ve kterém byla také vysvětlena terminologie. Zvláštní pozornost byla věnována útokům na školská zařízení, a to jak v České republice, tak i v zahraničí.

Praktická část se zaměřila na konkrétní posouzení zabezpečení ZŠ Hošťálková. Prostřednictvím zúčastněného pozorování, dotazníkového šetření mezi zaměstnanci a rozhovoru s ředitelkou školy bylo zjištěno, že škola disponuje velmi dobře nastavenými bezpečnostními opatřeními, zejména pokud jde o režimová opatření při příchodu žáků do školy a kontrolu vstupu do budovy. Byly však identifikovány také určité nedostatky, například nemožnost uzamknout dveře jednotlivých tříd, což by mohlo v případě útoku představovat vážné bezpečnostní riziko. Na základě zjištěných nedostatků byla navržena opatření ke zvýšení bezpečnosti školy. Mezi klíčová doporučení patří výměna nebo úprava dveří v učebnách tak, aby bylo možné je uzamykat, případně instalace vnitřních západek pro jejich zatarasení zevnitř. Dále byla doporučena pravidelná školení zaměstnanců a besedy pro žáky zaměřené na bezpečnost.

Přínosem této práce je nejen kritické posouzení zabezpečení ZŠ Hošťálková, ale také návrh opatření, která mohou sloužit jako inspirace pro další školská zařízení se srovnatelnými bezpečnostními podmínkami. Zjištění mohou být využita školami, či zřizovateli při tvorbě efektivní prevence proti útokům na školy jako měkké cíle. Implementace navržených opatření může významně přispět k posílení bezpečnosti ZŠ Hošťálková a ochraně žáků i zaměstnanců před možnými útoky.

Celkově lze konstatovat, že problematika ochrany školských zařízení jako měkkých cílů zůstává aktuálním a důležitým tématem, které vyžaduje neustálé zlepšování a adaptaci na měnící se bezpečnostní výzvy. Tato práce poskytuje konkrétní návrhy, které mohou pomoci zvýšit bezpečnost škol a minimalizovat rizika spojená s potenciálními hrozbami.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AVETOURL, ©2024. Trest smrti v Americe. Online. In: AVETOURL ©2024. Dostupné z: <https://www.avetour.cz/magazin/trest-smrti-v-americes>. [cit. 2024-07-06].

BÁRTA, Jiří, 2019. Před pěti lety útočnice zabila studenta u šaten, jeho otec cítí zlost. Online. In: iDNES.cz. 14. 11. 2019. Dostupné z: https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/vyroci-utok-skola-vrazda-petr-vejvoda-zdar-nad-sazavou-barbora-orlova-nuz-vyjednavac-vysocina-polici.A191014_507857_jihlava-zpravy_mv. [cit. 2024-09-12].

BÁDAL, Marek, 2023. Kvůli pětce ze zkoušení zavraždil učitele mačetou, soud mu zpřísnil trest. Online. In: Novinky.cz. 10. 05. 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-za-utok-macetou-14-let-40431142>. [cit. 2024-09-12].

BBC, 2022. Parkland shooting: How the attack unfolded. Online. In: bbc.com. 12. 10. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-43071281>. [cit. 2024-07-06].

CLANCEY, Patrick, 2019. The Effects of the Atomic Bombings. Online. In: HyperWar Foundation. 27. 1. 2019. Dostupné z: <https://www.ibiblio.org/hyperwar/AAF/USSBS/AtomicEffects/AtomicEffects-2.html>. [cit. 2024-09-07].

ČESKO, 1992. Ústavní zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 1, s. 3-16. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22427>. [cit. 2024-09-12].

ČESKO, 1998. Ústavní zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, o bezpečnosti České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 39, s. 5386-5387. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3146>. [cit. 2024-09-12].

ČESKO, 1999. Zákon č. 222 ze dne 14. září 1999, o zajišťování obrany České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 76, s. 3755-3774. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3293>. [cit. 2024-10-13].

ČESKO, 2000a. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 73, s. 3461-3474.

ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>. [cit. 2024-10-10].

ČESKO, 2000b. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 73, s. 3475-3487. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>. [cit. 2024-10-10].

ČESKO, 2004. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 190, s. 10262-10324. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4494>.

ČESKO, 2008. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 91, s. 4086-4153. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>. [cit. 2024-10-10].

ČESKO, 2009. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 11, s. 354-461. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>.

ČESKO, 2010. Nařízení vlády č. 432 ze dne 22. prosince 2010, o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. In: Sbírka zákonů České republiky. Částka 149, s. 5623-5630. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=21413>. [cit. 2024-10-10].

ČTK, 2007. Teroristické útoky ve světě po 11. září. Online. In: Aktuálně.cz. 10. 02. 2007. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/teroristicke-utoky-ve-svete-po-11-zari/r~i:article:356226/>. [cit. 2024-09-07].

ČTK, 2023. Střelba na filozofické fakultě má 14 obětí. V budově byl obrovský arzenál zbraní a střeliva. Online. In: Hospodářské noviny. 21. 12. 2023. ISSN 2787-950X. Dostupné z: <https://domaci.hn.cz/c1-67278950-policie-zasahuje-u-nahlasene-strelby-ve-skole-v-centru-prahy>. [cit. 2024-10-10].

DESPART, Zach, 2023. "He has a battle rifle": Police feared Uvalde gunman's AR-15. Online. In: © 2024 The Texas Tribune. 20. 03. 2023. Dostupné z: <https://www.texastribune.org/2023/03/20/uvalde-shooting-police-ar-15/>. [cit. 2024-11-10].

DPIC, 2022. Non-Unanimous Florida Jury Sentences Nikolas Cruz to Life Without Parole for Parkland School Shootings. Online. In: Death Penalty Information Center. 13. 10. 2022. Dostupné z: <https://deathpenaltyinfo.org/news/non-unanimous-florida-jury-sentences-nikolas-cruz-to-life-without-parole-for-parkland-school-shootings>. [cit. 2024-07-06].

DRBOHLAV, Andrej, 2015. Psychologie masových vrahů: příběhy temné duše a nemocné společnosti. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5599-1.

FARNÍ SBOR ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ V HOŠŤÁLKOVÉ, © 2025. O kostele. Online. Dostupné z: <https://www.ccehostalkova.cz/index.php/o-nas/o-kostele>. [cit. 2025-01-29].

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR, © 2025a. Seznam JSDHO podle jejich zpráv o činnosti. Online. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/soubor/seznamy-jsdho-2023-zoc-pdf.aspx>. [cit. 2025-01-29].

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR, © 2025b. Organizační složky. Online. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hzs-zlinskeho-kraje-menu-organizacni-slozky.aspx>. [cit. 2025-01-29].

HANLEY, Jon a BAUEROVÁ, Ladka, 2023. Student shoots 14 people dead at university in Prague. Online. In: The Guardian. 21. 12. 2023. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/21/prague-shooting-charles-university-deaths-injuries>. [cit. 2024-11-09].

HOŠKOVÁ-MAYEROVÁ, Šárka; BEKESIENE, Svajone a BEŇOVÁ, Petra, 2021. Securing Schools against Terrorist Attacks. Online. Safety. Roč. 7, č. 1. ISSN 2313-576X. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/safety7010013>. [cit. 2024-10-23].

JABŮREK, Václav, 2022. Bolestivá kapitola dějin. Teroristé před 50 lety zavraždili Izraelce během olympiády v Mnichově. Online. In: iROZHLAS. 05. 09. 2022. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/historie/mnichovsky-masakr-1972-oh-olympiada-mnichov-nemecko-izraelci_2209050827_ako. [cit. 2024-09-07].

JACOBO, Julia; EL-BAWAB, Nadine, 2022. Timeline: How the shooting at a Texas elementary school unfolded. Online. In: abcNEWS. 12. 12. 2022. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/US/timeline-shooting-texas-elementary-school-unfolded/story?id=84966910>. [cit. 2024-07-04].

JADRNÁ, Anna, 2022. Po útoku mačetou na učilišti v Praze 4 zemřel učitel. Policie podezřelého dopadla, je to student školy. Online. In: iROZHLAS. 31. 03. 2022. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/utok-maceta-praha-4-ucitel-stredni-skola_2203311245_ako. [cit. 2024-09-12].

KŮS, Ondřej, 2012. Student napadl sekretářku školy nožem a paličkou, vyvážl s podmínkou. Online. In: iDNES.cz. 12. 04. 2012. Dostupné z: https://www.idnes.cz/usti/zpravy/podminka-za-utok-palickou.A110707_1614753_usti-zpravy_oks. [cit. 2024-09-12].

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2016. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Online. Praha. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>. [cit. 2024-07-04].

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2017. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020. III. Praha. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>.

NBC News, 2008. Finland school toll hits 11, including gunman. Online. In: NBC Universal Media, LLC. 23. 09. 2008. Dostupné z: <https://www.nbcnews.com/id/wbna26849077>. [cit. 2024-09-07].

NEVRKLA, Jakub; LAPKOVÁ, Dora; JENČKOVÁ, Klára; ŠTERNOVÁ, Tereza; ROŽEK, David et al., 2019. Měkké cíle: identifikace, ohroženost a jejich ochrana. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú. ISBN 978-80-270-7066-4.

NIGHTLOCK, © 2025. Nightlock® Lockdown 1 Door Barricade. Online. Dostupné z: <https://nightlock.com/door-security-devices/door-barricade/nightlock-lockdown/>. [cit. 2025-03-15].

OBEC HOŠŤÁLKOVÁ, © 2025a. O obci. Online. Dostupné z: <https://hostalkova.cz/obec/o-obci>. [cit. 2025-01-29].

OBEC HOŠŤÁLKOVÁ, © 2025b. O farnosti. Online. Dostupné z: <https://hostalkova.cz/spol/rimskokatolicka-farnost>. [cit. 2025-01-29].

OBEC HOŠŤÁLKOVÁ, © 2025c. ZÁMEK - historie. Online. Dostupné z: <https://hostalkova.cz/obec/p216-zamek-v-hostalkove>. [cit. 2025-01-29].

PENC, Ondřej a BERÁNEK, Ladislav, 2017. Utíkej, schovej se, bojuj!. Online. In: Policie ČR, © 2025. 07. 06. 2017. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>. [cit. 2025-02-01].

PEŠEK, Karel, 2021. Útok aktivního střelce na polytechnické škole v Kerči. Online. In: Security Outlines. 30. 07. 2021. Dostupné z: <https://www.securityoutlines.cz/utok-aktivniho-strelce-na-polytechnicke-skole-v-kerci>. [cit. 2024-09-07].

PRCHALOVÁ, Barbora, 2022. Vyprovokoval mě, řekl soudu mladík obžalovaný z vraždy učitele mačetou Online. In: Novinky.cz. 5. 12. 2022. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-vyprovokoval-me-rekl-soudu-mladik-obzalovany-z-vrazdy-ucitele-macetou-40416454>. [cit. 2024-11-10].

SACKMANN, Zendrik; LESKE, Nicola, 2009. Teenage gunman kills 15 in German school attack. Online. In: Reuters. 11. 03. 2009. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/newsOne/idUSTRE52A27H20090311/>. [cit. 2024-07-04].

SANDY HOOK PROMISE, © 2024. Know the Signs: Preventing Gun Violence and Other Harmful Acts. Online. Dostupné z: https://www.sandyhookpromise.org/blog/gun-violence/know-the-signs-of-gun-violence/?utm_source=youtube&utm_medium=header&utm_campaign=kts-blog. [cit. 2025-02-01].

SULLIVAN, Becky a ALLEN, Greg 2023. At an emotional hearing, the Parkland shooter is formally sentenced to life in prison. Online. In: © 2024 npr. 02. 11. 2022. Dostupné z: <https://www.npr.org/2022/11/02/1133562604/parkland-shooter-life-sentence>. [cit. 2024-11-10].

SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú., 2016. Základy ochrany měkkých cílů – metodika. Online. Praha. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

ŠÁMAL, Pavel, 2023. Trestní zákoník, komentář. 3. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-893-1.

ŠEBESTOVÁ, Miroslava, 2011. Tohle je teroristický útok! křičel student, který útočil na gymnázium. Online. In: Chomutovský deník.cz. 26. 09. 2011. Dostupné z: https://chomutovsky.denik.cz/zpravy_region/student-zautocil-na-sekretarku-s-palici-na-maso.html. [cit. 2024-09-12].

THE TELEGRAPH, 2023. Finland school shooting: in pictures. Online. In: The Telegraph. 23. 09. 2008. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/picturegalleries/worldnews/3068444/Finland-school-shooting-in-pictures.html>. [cit. 2024-11-10].

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ, © 2025. Bezpečnostní prvky pro zatarasení dveří začala používat Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, jako první v republice. Online. Dostupné z: <https://fai.utb.cz/aktuality-akce/bezpecnostni-prvky-pro-zataraseni-dveri-zacala-pouzivat-univerzita-tomase-bati-ve-zline-jako-prvni-v-republice/>. [cit. 2025-02-28].

URBANOVÁ, Anna, 2022. Kdo je střelec z texaské školy? Muž měl zálibu ve zbraních, dvě si pořídil k osmnáctým narozeninám. Online. In: iROZHLAS. 25. 05. 2022. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/uvalde-strelba-texas-utocnik-zakladni-skola-salvador-ramos_2205251646_aur. [cit. 2024-07-04].

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ [ÚNMZ], 2016. ČSN 73 4400, Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení. Praha: Česká agentura pro standardizaci. [cit. 2024-10-10].

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. Ústav pro výkon zabezpečovací detence. Online. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/vazebni-veznice-a-upvzd-brno/sekce/ustav-pro-vykon-zabezpecovaci-detence>. [cit. 2024-09-12].

ZÁKLADNÍ ŠKOLA HOŠŤÁLKOVÁ, © 2025. Historie. Online. Dostupné z: <https://www.zshostalkova.org/skola/historie>. [cit. 2025-01-29].

ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA ZLÍNSKÉHO KRAJE, © 2025. Organizační struktura léčebné péče. Online. Dostupné z: <http://www.zzszk.cz/organizacni-struktura-lecebne-pece>. [cit. 2025-01-31].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Cíle teroristických útoků (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016, s. 8)	24
Obrázek 2 Typy teroristických útoků (Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016, s. 8) ..	25
Obrázek 3 Jaroslav Řehák při projednávání obžaloby (Prchalová, 2022)	27
Obrázek 4 Studenti fakulty ukrytí na římse budovy (Hanley a Bauerová, 2023).....	28
Obrázek 5 - Univerzita aplikovaných věd Seinäjoki (The Telegraph, 2008)	30
Obrázek 6 Střelec Cruz před vyslechnutím doživotního trestu (Sullivan a Allen, 2022)....	31
Obrázek 7 Střelec Rosljakov zachycen bezpečnostní kamerou (Pešek, 2021)	32
Obrázek 8 Zbraň masového vraha Salvadora Ramose (Despart, 2023)	33
Obrázek 9 Hlavní vchod školy (vlastní)	40
Obrázek 10 Vnitřní dveře za hlavním vchodem školy (vlastní)	41
Obrázek 11 Zvonek od hlavního vchodu doplněný o kameru (vlastní).....	41
Obrázek 12 Zadní vchod do budovy jídelny (vlastní).....	42
Obrázek 13 Vchod do prostor tělocvičny (vlastní)	43
Obrázek 14 Žákovský vstup do školy (vlastní).....	44
Obrázek 15 Zvonky nacházející se u žákovského vstupu (vlastní)	45
Obrázek 16 Pohled na kamerový systém u žákovského vstupu (vlastní)	45
Obrázek 17 Prvek k zatarasení dveří (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, © 2025).	59

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ACS	Access Control System (Přístupový systém)
ČR	Česká republika
ČSN	Česká technická norma
HZS	Hasičský záchranný sbor
IOS	Informační a operační středisko
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
KŘP-Z	Krajské ředitelství policie Zlínského kraje
MV	Ministerstvo vnitra
PČR	Policie České republiky
PhDr.	Doktor filozofie (z lat. philosophiae doctor)
Sb.	Sbírka zákonů
STPI	Soft Targets Protection Institute (Institut pro ochranu měkkých cílů)
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
USA	United States of America (Spojené státy americké)
VDS	Video dohledový systém
ZŠ	Základní škola
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření k zaměstnancům ZŠ Hošťálková

Příloha P II: Polostrukturovaný rozhovor s ředitelkou ZŠ Hošťálková

Příloha P III: E-mail Mgr. Koňáříka ke Koncepci ochrany měkkých cílů ze dne 13. 02. 2025

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ K ZAMĚSTNANCŮM ZŠ HOŠŤÁLKOVÁ

Dobrý den,

mé jméno je Jiří Kaňák a touto cestou bych Vás rád požádal o vyplnění krátkého dotazníku k mé bakalářské práci na téma "Vybrané školské zařízení jako měkký cíl a možnosti zvýšení jeho zabezpečení". V tuto chvíli pracuji jako policista na Obvodním oddělení policie ČR ve Vsetíně, kde je mojí hlavní náplní práce prověřování přečinů, a proto mám doufám čím přispět ke zvýšení bezpečnosti naší školy.

Studuji obor Ochrana obyvatelstva na Fakultě logistiky a krizového řízení při Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Pro praktickou část mé bakalářské práce jsem si vybral právě Základní školu Hošťálková, a to hlavně proto, že jsem tuto školu před lety sám navštěvoval a bydlím v Hošťálkově.

Dotazník je určen všem zaměstnancům ZŠ Hošťálková a je naprosto anonymní.

Děkuji

Jiří Kaňák

1. Podle mého názoru jsou dostatečně zabezpečeny vstupy školy před neoprávněným přístupem neznámé osoby.
 - Zcela souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nevím
 - Spíše nesouhlasím
 - Zcela nesouhlasím
2. Kamerové systémy pokrývají všechny klíčové body (vstupy, chodby, venkovní prostory).
 - Zcela souhlasím
 - Spíše souhlasím

- Nevím
 - Spíše nesouhlasím
 - Zcela nesouhlasím
3. Fyzická bezpečnost školy (počet a rozmístění pracovníků ostrahy, školníků nebo jiných pracovníků dohlížejících například na vstup žáků do školy v kritickou ranní dobu) je dostatečný.
- Zcela souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nevím
 - Spíše nesouhlasím
 - Zcela nesouhlasím
4. Nouzové východy jsou dostatečně označeny a dostatečně přístupné.
- Zcela souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nevím
 - Spíše nesouhlasím
 - Zcela nesouhlasím
5. Vím kde se všechny evakuační východy nacházejí a umím je v případě potřeby použít.
- Zcela souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nevím
 - Spíše nesouhlasím
 - Zcela nesouhlasím
6. Ve škole se nenacházejí místa, které jsou více zranitelné (trvale odemčené, méně využívané vstupy).

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

7. Ve škole probíhají cvičení s cílem zlepšit reakci na krizové situace, které pomáhají pracovníkům reagovat správně v případě nouze.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

8. Ve škole existuje jasně definovaný postup pro hlášení podezřelých aktivit nebo chování (žáků nebo rodičů).

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

9. Jsem dostatečně informován, jak reagovat na agresivní nebo násilné chování žáků.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

10. Mělo by být investováno více do stávajícího či nového zabezpečení objektu ZŠ Hošťálková.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

11. Již jsem slyšel o pojmu „bezpečnostní všímavost“ a podezřelého chování žáků se snažím všímat.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

12. Znáím pravidlo „uteč, schovej se, bojuj“ (ang. Run, Hide, Fight) a vím v čem spočívá.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

13. Účastnil jsem se školení, jak reagovat na útok aktivního střelce (v současném nebo v minulých zaměstnáních).

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím

- Zcela nesouhlasím

14. Jsem dostatečně školen o krizových postupech a správnému chování a vím, jak se chovat v případě napadení školy ze strany například aktivního střelce nebo jiného útočníka.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

15. Cítil bych se bezpečněji, kdyby probíhalo školení na prevenci násilí a chování při krizových situacích častěji.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

16. Uvítal bych častější školení v problematice ochrany měkkého cíle – ZŠ Hošťálková.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

17. Celkově bezpečnostní opatření ZŠ Hošťálková považuji za dostatečné pro ochranu žáků a zaměstnanců.

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím

- Nevím
- Spíše nesouhlasím
- Zcela nesouhlasím

PŘÍLOHA P II: POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S ŘEDITELKOU ZŠ HOŠŤÁLKOVÁ

Otázky kladené při polostrukturovaném rozhovoru ředitelce ZŠ Hošťálková Mgr. Daně Černíkové.

1. Jak dlouho pracujete na Základní škole v Hošťálkové a jak dlouho jste zde v pozici ředitelky školy?

Na škole pracuji od roku 1993 a v pozici ŘŠ budu letos již 7 let.

2. Víte o tom, že by došlo někdy na ZŠ Hošťálková k násilnému incidentu (útoku)?

Ne, o žádném nevím.

3. Má škola vypracovaný bezpečnostní plán k postupům v případě násilného útoku?

Je rozpracován na základě doporučení MŠMT.

4. S jakými institucemi v této problematice (bezpečnost školy) spolupracujete nejčastěji?

Nejčastější je spolupráce samozřejmě se zřizovatelem, tedy Obecním úřadem obce Hošťálková, dále samozřejmě s Policií ČR, MŠMT nebo třeba Okresním metodikem prevence.

5. Je podle Vás zabezpečení školy adekvátní nebo je zde prostor pro zlepšení, případně co konkrétně?

Je zde prostor pro zlepšení – např. čipy, zákaz vstupu rodičům, oplocení pozemku, omezit přístup jiným subjektům – ZUŠ, nebo lépe zabezpečit jejich přístup.

6. Došlo od útoku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy k přijetí důslednějších opatření na Vaší škole?

U nás po tomto došlo k výměně dveří, byly instalovány elektronické zvonky s kamerou a poté samotné bezpečnostní kamery.

7. Co se za Vašeho působení na pozici ředitelky školy v této oblasti zlepšilo?

Rekonstrukce elektroinstalace a viz minulá otázka.

8. S jakými nedostatky se při spolupráci setkáváte ze strany Policie ČR?

Nevnímám žádné nedostatky.

9. Podniká škola konkrétní kroky k monitorování možných hrozeb, případně podezřelého chování ze strany žáků?

Je to plně v kompetenci metodika prevence a výchovného poradce.

10. Má škola zřízenou nějakou formu psychologické podpory pro žáky? Pokud ano, je dále nějak pracováno se zjištěným podezřelým chováním žáků?

Školní poradenské pracoviště – metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog. Rozhovory se žákem, rodiči, popř. OSPOD, Policie ČR, pedagogicko-psychologická poradna.

11. Jsou ve škole (ať už z vlastní iniciativy nebo ve spolupráci s Policií ČR) organizovány pravidelné školení zaměřené na násilné útoky?

Ne, ale jsou v plánu.

12. Jsou učitelé školeni, jak rozpoznat a reagovat na podezřelé nebo násilné chování žáků (tzv. bezpečnostní všímavost)?

Proběhlo jedno školení.

13. Pokud některý z pedagogů upozorní na podezřelé chování žáka, jak je s takovou informací z Vaší strany dále naloženo?

Postupujeme obdobně jako v otázce 10

14. Zvažujete realizaci nějakých nových bezpečnostních opatření na Vaší škole?

V budoucnosti bych chtěla vstup do školy pomocí čipů.

15. Škola je vybavena kamerovým systémem. Kolik kamer ve škole spravujete a jak dlouho je záznam z kamer uchovávaný?

V současné době máme 4 kamery a záloha je asi měsíc.

16. Lze obraz kamer sledovat v reálném čase ze strany zaměstnance školy? Kontroluje takto některý zaměstnanec klíčové body?

Ano jde, ale nemáme na to zaměstnance.

17. Většina dveří se z tříd a kanceláří otevírá směrem ven, tedy do chodby, je možnost uzamčení těchto dveří v případě nutnosti ukrytí dětí ve třídách (tzv. lock-down)? Pokud ano, mají jednotliví učitelé v době výuky u sebe klíče o dané třídy?

Ne nelze, jedná se o staré dveře a nelze je zamykat.

18. Je něco, co byste ráda změnila nebo vylepšila v oblasti bezpečnosti školy během následujících let?

Jak jsem již uvedla, ráda bych ve škole zařídila vstup pomocí čipů. Co se týká režimového opatření, myslím si, že toto je nastaveno dobře.

19. Bylo ve Vaší škole již realizováno cvičení reakce na útok aktivního střelce, případně jak toto cvičení hodnotíte?

Ještě nebylo, nevím, koho oslovit.

20. Jaké jiné cvičení, které by mohlo pomoci správně reagovat na násilný útok, bylo ve škole realizováno?

Žádné nebylo kromě poplachu a úniku ze školy.

21. Jak jsou vchody školy zabezpečeny (jak ty hlavní, tak ty méně využívané)? Existuje nějaké režimové opatření v kritickou dobu (např. v ranních hodinách, kdy do školy vstupuje nejvíce osob)?

Vchody jsou plně uzamčeny, vyjma žakovského vchodu v ranní době, tento vchod otvírá ráno pan školník v 7:15 a v 7:35 hodin se zamyká. Žáci pak, při pozdním příchodu musí zvonit. Ze školy jde pak odejít ven, ale dovnitř ne.

22. Vstupují do školy pravidelně cizí osoby (např. občané využívající školní jídelnu)?

Pokud ano, jak je kontrolováno, aby do budovy nevstoupila neoprávněná osoba?

PŘÍLOHA P III: E-MAIL MGR. KOŇAŘÍKA KE KONCEPCI OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ ZE DNE 13. 02. 2025

From: Koňářik Martin <martin.konarik@mv.gov.cz>
Sent: Thursday, February 13, 2025 3:41 PM
To: KAŇÁK Jiří <jiri.kanak@pcr.cz>
Cc: Láníková Petra <petra.lanikova@mv.gov.cz>; obp <obp@mv.gov.cz>
Subject: FW: Dotaz ke Konceptu ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020

Dobrý den,

koncepte ochrany měkkých cílů byla zpracována na roky 2017-2020. Vládou byla schválena 19. dubna 2017. Principy obsažené v konceptu jsou stále platné.

Ministerstvo vnitra chce vytvořit nový strategický/koncepční dokument, který propojí oblasti boje proti terorismu (včetně ochrany měkkých cílů), extremismu a radikalizace. Důvodem je dosavadní roztržitost těchto souvisejících oblastí do několika separátních strategických a koncepčních materiálů a prováděcích akčních plánů, jako je například Strategie České republiky pro boj proti terorismu, Koncepce ochrany měkkých cílů a Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti. Navíc prevence radikalizace není doposud na úrovni státu dostatečně pokryta žádným strategickým ani koncepčním materiálem. Nový zastřešující materiál by tak propojil výše uvedené agendy a pomohl zlepšit synergii při snaze těmto stále více aktuálnějšími a provázanými hrozbám čelit.

S pozdravem

Martin Koňářik
odbor bezpečnostní politiky
Ministerstvo vnitra České republiky

martin.konarik@mv.gov.cz
974 832 813
603 191 906
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

